

అంకం

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

సంపుటము. ౫

శుక్ల పట్టణము 1918 నం॥ అక్టోబరు నెల 18 వ తేది శుక్ర వారము
కాళయాశ్రమము సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. 164

సంచిక ౧౬౪

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయ యావధములు

బృహత్ సంజుష్టాదిక్వాథ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
½ పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
½ పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్స్

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం. 3.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

సర్వవృద్ధి విషనంజీని.

(రిజిస్టర్డ్ ప్రేమ మార్కు) 556

యృభువుతో వచ్చువారు గురితోడుముతో పోవుదురు.
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుందురు వలసిన ముఖ్యమందు. అంధత్వము, కుష్ఠము, జ్వరము, కడుపుబిరుగు, పిత్తము, విషము, అలసత్వము, ముండు, గుణములును, తేలవకు మూత్రమే కాక ఎర్రక, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. తెల పాకెట్ 1-కి 0-8-1 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా ప్యాకెట్ తెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి నేను. 2 కేసరి 2 ప్యాకెట్లు రిప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి. కత్తలకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యవలెను.

చిరునామా:— ధన్వంతరీ 30 నె. 3, 16 పెంకటేపేట్రి, పి. పొరూరుపేట పోస్ట్, నడరాజు.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

తీర్థమును విజయనగరవాత ఆత్మజిజ్ఞాస.

తీర్థముల సర్వమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ (గంధకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. ఇన్స్టిట్యూట్ చక్కని గ్రంథము. తెల 20-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము పోస్టుగార్డు 222, నడరాజు.

మలయ చందనము

(1251) పెంగలోగ మనకు కుకారము. మంచి పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. వత్రికము లేదు. పిడికాటి మున్నగు కఠినవికృతల పనిలేదు. రుచి మృదువైనది. మలయచందనము ఎటువై తెలుపు, దన్ను అను మూడు విధములు పెంగలోగ మనకు మూడు పూటలలో మామ్రును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి

అమృతార్థక అనలేహము.

ఈలేహము రక్తమును శుభ్రపరిచి పిత్తమును హృదయమును శుభ్రపరిచి కలిసింది రుచి మృదువైనది. మలయచందనము చేసి చేతి కాచి చుట్టల పోగుట్టును. మొదలగు చల్లచేసి శరీరమునకు లేజన్నును కలిపించును. పిత్తము, భేదము, కలశాపి, రుచి మృదువైనది. మలయచందనము తప్పక వివరించును.

అర్ధపాను డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0-0.

వైద్యశాస్త్రీ ముఖ్యచింతకర్ గోవింద్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మోహినీ తెలము:— శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండుకలు రాలకుండును. పెండుకలు ననువుజేరును. నువాసనగలిగియుండును. 0-12-0 అమృతార్థకము డబ్బీ, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

301 **పాశ్చాత్య వేంకటాచల** 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకమునందూర కస్తూరిమూత్రల నిష్పాదనను సరికింపుదు.

ప్రతి వత్రికమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మూత్రమే కాక; బర్మా, సిలోక, మలియన్, గోవా, ఫీజ, విలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

సుపాభాగము "ఒకేయొక భాగమువారు" కస్తూరి మూత్రల సీసా మియింటు మున్ను యెడల, మూటికి వైద్యుల సలహాను, నిరీక్షించి, మొదలగు ముఖ్యమందులను తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అవర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, ఆసాగోగ్యము, చెడ్డనీటినిండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథముతో సేవచే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో నాణకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములు తెలుపారు చేయుచుండురు.

రిజిస్టర్డ్ యావధాపార గురువులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 250 మూత్రలన్ను సీసా కలరా లు, మూత్రమే.

6 సీసాలు లోకసారి తప్పించిని: ఉపాల ఖర్చుతోడే రూ 1-8-0

12 సీసాలు లోకసారి లోనిన 2-12-0

25 సీసాలు లోకసారి లోనిన 5-0-0

నమ స్వరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు దొరుకును.

నిలాసము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము.

చక్కని డబ్బీలో నహ సీసా 1-కి 0-8-0-0

తలనొప్పుల మామ్రును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువులొట్ట పోగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుండునుండదగినది. పీసిని విచేతములలో కూడ వాడుచున్నాము.

అమృతాంజనం డబ్బీ, 6, తంబుకెట్టిపేట్రి, మదరాసు, లేక 109 ఫ్రెరిండ్లపార్కు, బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 12

(రిజిస్టర్డ్ కాలిడెన్) **ఆటో డిల్ బనార్.** (రిజిస్టర్డ్ కాలిడెన్)

ఇత్తుటికాలపురుది కనుదనుది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.

అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధమైనది.

నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చితికరించినవో, మనోహరమగు సువాసన నిన్నులబరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న నైజా (ఆర డాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యకము నైజా 1-డాం	" " 0-12-0
పేరొకనైజా 2 "	" " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 " లేక ½ డోన్	" " 2-0-0

వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము

పత్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమూత్రును దొరకును. దీని ఆశేకమును నాణక పెంట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుచున్న సీసావైద్యము, కార్డువైద్యము ఆటో డిల్ బనార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బనార్ యొక్క సలహానుమలు పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారి వ్రాసినవో అణాకమ్మత్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

అణాకమ్మత్తు: అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ టెమిక్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయిపేట పి.డి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా పురసాత్రయశ్రీ, చైరాబాదగోడ్డు, మద్రాసు

విలేపామహానంగామహా

అంధక, అక్టోబరు 16:—

ఇంజనీరు

ఇంజనీరు సంస్కరణములు.

అంధక, అక్టోబరు 16:—ఇంజనీరు ప్రభువుగారు పాటు మాట చెప్పి కట్టు వ్రాసి. ఇండియా మంత్రి సంఘమునకు కార్యాలయమును కొన్ని మాత్రము చేయబడును. ఇండియా లో వ్యాపార పరిశ్రమలకు కొన్ని మాత్రము చేయబడును. ఇండియా మంత్రి సంఘమే అధికముగ సహాయము చేయగలదు. వ్యాపార ప్రధాన స్థానమున నుండుటచే నది ప్రవీణులచే ను పొందుట కవకాశము కలుగును. అప్రత్యక్ష విధానమును తొల గించుటవలన ఇండియాకు లాభమే గాని నష్ట మేమియును లేదు.

ఇంజనీరు బ్రిటిషు సంఘమువారు

సంస్కరణ మాత్రము

వీరు ఇట్లు కొత్త సంస్కరణ మార్పులను కొన్నిటిని సూచించిరి:—విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవేశములందు పరిపాలనమును ఇండి యనుల స్వాధీనము చేయబడును. అనుభవముమీదట ఇండియ నుల ఆశయములు బాగుగ జూడబడినవని తోచినపుడు ఈ ప్ర తేకములు పెంచుటవలయును. ప్రతిరాష్ట్రముందును ఒకటి రెం డు జిల్లాలు ఇండియనుల సభ్యుల స్వాధీనములో వూర్తిగ నుం డవలయును. ఇట్లు బెంగాలులో జరుగుచుండెను. కాని ఆ దాయపు పద్ధతి బాగులేనందున అది వూర్తిగ చేయబడలేదు. ఈపద్ధతిని కృషి పరి పూర్ణకరమని తోచిన ఇతర జిల్లాలలో గూడ దానిని ప్రవేశ పెట్టవలయును. ఇట్లు రాష్ట్ర మంతయు ఇండియనుల పరిపాలనములో నుండు వరకు ఈ విధానమును ప్రయత్నింపవలయును. ఎక్కువ మాక్కులతో గాష్ట్రీయ ప్రజానిర్వహణములను ప్రవేశ పెట్టవలయును. ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమును కలుగజేయ వలయును. ఆయా ప్రత్యేక సంఘముల సభ్యులే ఆ సంఘపు లాభములకై ప్రతినిధులుగ నియమింపవలయును. మునిసిపాలిటీ, లోకాల వాడీలు ప్రజానిర్వహణ చిత్రసభ్యుల వశము చేయవలయును. కాని కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వవర్గమువారి స్వాధీనములో నుండవలయును. ఎవరికిని ఆస్వాదముకలుగకుండగ కట్టుదిట్టము లుండవలయును. కానన నిర్మాణ సంఘములను (రెజిస్ట్రేటెడ్ బాడీలు)లోకాల వాడీ లకును సమాన నియోజక స్వాతంత్ర్యము (హక్కు) నిషాన్ను చేయబడినది. ఇండియా కార్యదర్శి, రాజప్రతినిధిగార్లు, బాధ్యతలను మరల ఏర్పరచుటయందును, ఇండియా కార్యాలయము పునర్నిర్మాణమునను, ఇండియా గవర్నమెంటుచే ఆర్థిక కార విభజనమునను ఈ సంఘమువారు భిన్నాభిప్రాయమును విస్తారముగ జూపలేదు.

బ్రిటిషు ఖయిదీలు.

అంధక, అక్టోబరు 16:—జర్మనీలో శ్రై పీటగా నున్న బ్రిటిషువారి ఖయిదీలగుర్తి పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో చర్చజరిగినపుడు సభ్యులు చాల వాగ్వివాదమును వెలిబుచ్చిరి. దురాగతములను సరిపెన జర్మను సేనానల పట్టిక నిర్ధారణపడి నది. అంత్యదినమున వీరొక్క రొక్కరు తగినశిక్ష ననుభవించ వలసియుండును. వారూరక తప్పించుకొని పోవాలని న్యాయుడు ప్రభువు వారతనమువారి పక్షమున నుడివెను.

ప్రాశస్త్య

పరాను వై చూరకుడు గారాను అక్టోబరు 4-వ తేదీన హతుడాయెనని బెర్లిను నుండి తెలియుచున్నది.

జర్మనుల తిరోగమనము

అంధక, అక్టోబరు 16:—బ్రిటిషు శిబిరములనుండి రూటరు విలేఖరు డిల్లు తిరిగివచ్చినాడు:—జర్మనులెంత చతుర తనో తిరోగమనమును గావించినను వారికి అంగబలము, రణ సామగ్రియు అపారముగ నష్టమగుచున్నది. బెర్లినునుల విజృంభణమును బట్టి దీనిని ఆరయనగును. ధోరోటు చుట్టు ముట్టబడినది. పరిస్థితులు అన్నియు అల్లకల్లోలముగ నుండుటచే కాలూలములు అనేక స్థలములందును చిలిపోయి వేరై పటాలములుగ నేర్పడినవి. మాకు బ్రహ్మాండముగ రణసామగ్రి చిక్కుచున్నది.

బెర్లినును ఆర్థిక దశముగా తీరెనుట ఒక మైలు దూరములో నున్నవని రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

శ్రీవ్రమగు ప్రతిగ్రహుడులు ప్రతిహతములు.

అంధక, అక్టోబరు 16:—పరానులు ఇట్లు తెలుపుచు న్నారు:—రాత్రి సోయసును తుత్తరముగ కొంచెము ముందు కేగినారము. ఆ నెట్టును తుత్తరముగ శ్రీవ్రమగు ప్రతిగ్రహుడును మాత్రములచే ప్రతిహత మొనర్చినారము. రీతెలుగు నైర్వృతిగ నెండు జన్మలు మాటు ప్రదేశమందు ఆశ్రయమును బట్టు కొంటిమి.

శత్రువులు వెనుకకు పోవుట.

అంధక, అక్టోబరు 16:—జర్మను వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నది:—ఇస్రేలు కోస్తే యిరుపదాది కిరీట శత్రువులు చొరబడిరి. మేము పడమరకును లిబీ నైర్వృతిగ కొం చెము వెనుకకు పోయినారము. మోరక్ గుఖముగ ఎయిను దగ్గరనున్న క్లిటీ, గ్రాండ్ పిరెడును చిన్న స్థానము నొక దానిని ఖాళీ చేసివారము.

అత్యంత పురోగమనము.

అంధక, అక్టోబరు 16:—బ్రిటిషు శిబిరములనుండి 15 వ తేదీన రూటరు విలేఖరు డిల్లు తిరిగివచ్చినాడు. అదివారము ఉదయమునుండి జర్మను సేనానలను వెనుకకు బార దోలినారము. పరానుల చిన్న బండ్లు దివ్యముగ పోరినవి. మిత్రమండలి టాంకు బండ్లను, ఆర్థిక దశములను, సాయుధ శక్తులను ప్రయోగించి పోరెదరని జర్మనులు గ్రహించి చెట్ల నన్నిటిని తేగ నరికి రస్తాకడ్లుగ చేసిరి. ప్రతికాలము దాటుటకు వీలులేకుండగ వాళ మొనర్చిరి. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నున్నను మిత్రమండలి ముందుకేగెను. రోలర్సు కేమియు నష్టముకలుగలేదు. 12 నందల చుండి నిమ్మ క్లినిగాంచిరి. రణరంగమునుండి తెన్ను ఆర్థికమయ్యునందు శత్రువులు వెను కకు పోవునట్లు చిహ్నములు కనిపించుచున్నవి. క్యాంప్ రంగమున మేము నిదానముగ ముందుకేగచున్నారము.

పరానుల యెడలెన్ని పురోగమనము.

పరాను శిబిరములనుండి రూటరు విలేఖరు డిల్లు తిరిగివచ్చినాడు:—లాయను ఎయినురంగమున మేము ముందు కేగుటచే నెరీ నిస్సానీ రీతెలు పండ్లిని శత్రువులు చేరలేకుం డిరి. వీరికి ఆకాశంగము కల్గినది. మూడువారములనుండి పరానులు విధి విరామము లేకుండగ పోరుచున్నారు. వీరికి విక్రాంతిగాడ అతిస్వల్పముగ అభించుచున్నది. కాని వీరు తాత్కాలిక సంధి ముందే కనిపెట్టు కల్గిరి. ఘాతునేనాని తన్నుగడవలన శత్రువులు నష్టపడక పారిపోవాలని వీరికి తెలియను. జర్మను తిరోగమనము సాంకేతికముగ బాగుగ నే జరుగుచున్నది. చాలవరకు తన సామగ్రిని గొంపోయినాడు కాని తిరోగమనము గావించునెవల రస్తాను మాయమయి న్నాడు. కాబట్టి జర్మనులు మెల్లగ తిరోగమనమును చేయవలసి యుండును. వీరికి చాల నష్టములుగూడ కల్గును.

విజృంభణ పరిమితి.

ప్రాంతములో మాజయములను గైకొనుచున్నారము. మిత్రమండలి పురోగమనమును నిర్దిష్టించుటకు వీలుపడదు. ఆర్థిక దశము ధూరూటు ముఖముగ నేగెనని తెలియుచున్నది. కాని ఇవి అన్వేషక దశములై యుండనగు. కాలూ లములు నిర్వృత్యముగ నివలర నెట్టిదగ్గర ఒక స్థానమును జేరినవి. కోస్తేకు శత్రువులను సరిహద్దులను గూడ చేరినవి. లిను కడ్డుగ నున్నారము. కోస్తేను దాటివారము. వాతావరణము అనకూలముగ నుండెను. కాని పొగమంచు కురియుచున్నది.

సానము వశమగుట

అంధక, అక్టోబరు 16:—గ్రాండుప్రీ ఆమెరికనుల స్వాధీనమైనది రూటరు తెలుపుచున్నాడు. లిబీ నైర్వృతిగ కార్యమును పడమరకు శత్రువులు వెనుకకు పోవుచున్నారు. లిబీ పడమరకున్న హబూడక్ సరిహద్దులను చేరివారము. ఇవలగూడ శత్రువులు తొందరగ వెనుకకు పోవుచున్నారు. ప్రాంతములో పాటునలు, బావికోవులు గూడ మా స్వాధీన మైనవి.

ధూరూటు బెర్లినునుల వశమగుట.

అంధక, అక్టోబరు 17:—బ్రిటిషు పత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—15-6 తేదీన డిల్లుమును, లిస్సునదును బెర్లినునురాజు సేనాధిపత్యముక్రింద సేనలు మట్టడులను సల్పుచునే యున్నవి. 6 కిలోమీటరులవరకు ముందుకేగిరి. డిల్లుమును తుత్తరముగ బెర్లినునులు ఈజరునుదాటిరి. న్యూ రుబెకేని ఆక్రమించుకొనిరి. బ్రిటిషువారు లిసును దాటిరి. మెనిక్ ను దాటి చాల కిలోమీటరులను ముందుకేగిరి. బెర్లిను నులు ధూరూటును పట్టుకొనిరి. పరానులు లైటరు లుట్టాడు, అల్బాయిని పట్టుకొనిరి. బ్రిటిషువారు మెనిక్ ను ఆక్రమించు కొనిరి. వీరు బోస్ట్రియ ప్రవేశించినని కూడ తెలియుచున్నది. 20 గ్రామములు శత్రువులచేతులనుండి తప్పించబడినవి.

బొల్కాను

టిరానా వశమగుట.

అంధక, అక్టోబరు 16:—అల్బాయిలో టిరానా నాక్రమించిరినని ఇటలీవారు తెలిపిరి. మిత్రమండలివారు తుత్త రనెర్వాయా వంక కేగుచున్నారు. నెర్వాయావారు వెలికి, ఎస్ట రాబెకుస్థానము నాక్రమించి నిషుకు తుత్తరమున 20 కిలోమీట రులవరకేగిరి. చాల చుండిన పట్టుకొనిరి. అల్బాయిలో శత్రు వులు ఇవెనుకకు పోవుచున్నారని పరానువారు తెలిపిరి.

జర్మను

జర్మను పత్రిక ప్రకటనము

అంధక, అక్టోబరు 16:—ఈ క్రింది సమాచారము మోరీషీడుచక్ర మంత్రి అభిప్రాయముతో సమానముగ నున్న డిల్లు వార్తాపత్ర పత్రికయందు ప్రకటించబడినది. ఇవి జర్మనుల పతనమునకు సంబంధించినవి:—జర్మనులు కొరనిలిగ యుద్ధము అంత్యదశకు వచ్చుచున్నది. యుద్ధము ముగియుచున్నది. ఈ నాల్గైదవండుడు ఇట్లు యుద్ధము ముగియక జరుగనటు లనే ప్రయత్నించుచుంటిమి.

అంధక, అక్టోబరు 16:—జర్మనులు లొంగిరని ప్రక టించబడిన వార్తను గురించి అధికారపత్రమువారు ఏమియు రాత్రి 10 గంటలవరకు తెలుపలేదని విశేష కార్యాలయమువారు రూటరుకు తెలిపిరి.

తాత్కాలిక సంధి

ఆసిస్టెంట్ గారు

అంధక, అక్టోబరు 18:—శత్రువుల లావుదర్పమును అణగిచినది నాకావర్తమువారి చురుకుటచే యని ఆసిస్టెంట్ గారు తెలిపిరి. మనమునుకొన్నట్లు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. మనమిప్పుడు సంధినిగూర్చి ఎట్టి రాయ భారములను జరపుటకును విశ్వసనీయులగు తుద్రకశ్రువుల ప్రభుత్వమే ఆటంకముగ నున్నది. వీరిని నమ్మి మనము తాత్కాలిక సంధి కొడంబడరాదు. త్వరలో ముగియనున్న యుద్ధమునుగూర్చి పూర్వపు ప్రధానమంత్రియగు ఆసిస్టెంట్ గారు అత్యుత్సాహముతో పత్రిక.

పరానుల అభిప్రాయము

పరాను నెనెటు సభ్యులందరూను విల్సనుగారి లేఖను ఆమోదించిరి.

లెంపు పత్రిక గూడ విల్సనుగారి బుద్ధికౌశల్యమును కొనియాడుచున్నది. ఆస్ట్రీయనులకు ప్రత్యేకముగ బడు లాసంగుటను నుతించుచున్నది. జర్మనులనుండి ఈ పత్రిక ప్రత్యుత్తరమును ఎయిరుచూచుచున్నది.

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయములు

బ్రిటిషువారి యుద్ధశక్తులను సహజముగ తెలియ జేసినందులకై పత్రికకన్యాయ విల్సనుగారిని కొనియాడు చున్నది.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

ఈ ప్రత్యుత్తరముచే సంగతులన్నియు పరిష్కారమ గును. యుద్ధమునకు మూలకారణమంతయు నశించును.

డెయిలీ క్రానికలు.

విల్సనుగారు జాగరూకతతోడనే ప్రకటించుచున్నా రు. డాక్టరు సాల్బుగారి కీయన వెంటనేముచ్చిన ప్రత్యుత్త రముచే జర్మనులనిజస్థితిని జర్మనులు తెలిసికొనగల్గుచున్నారు.

మార్నింగ్ పోస్టు.

ప్రపంచమును కాపాడినందులకై ఈ నాగరిక ప్రపంచ ము వారందరూను విల్సనుగారికి కాశ్వతనక కృతజ్ఞులై యుండ వలయును.

దెయిలీ న్యూస్

విల్లును గారి విధానము చాలము ఖర్చుపెట్టెను. దీనిని ప్రజా స్యామ్యవాదు లందరూ అంగీకరించిరి. జర్మనులవైరి కయిజ రని జర్మనులు దీనివలన గ్రహించగల్గుదురు.

దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్

జర్మనులు స్వతంత్రతనమునైన కోరుకొనవలయును. లేదా కయిజనుకు బానిసలుగ నుండియైన ప్రాణములబాదు నలయును.

దెయిలీ మెయిలు

విల్లును గారిని మిత్రమండలి నమ్మి నందులకు విల్లును గారు కూడ దాని కనుకూలముగానే ప్రకటించిరి.

ప్రెస్బుర్న

విల్లును గారి ప్రత్యుత్తరమును దీర్ఘముగ పరిశీలించినా రము కాని మన కనుకూలముగ ఆయనగూడ తృప్తికరముగానే కాశ్యభారమును నిర్వహించినాడు. సంధిచేరములన్నియు అనుగంటినవి. ఇప్పుడు మిత్రమండలి బలసాధనసంపత్తి సంత ను వినియోగించి పోరవలసిన సమయము. శత్రువులు మిత్ర మండలిని ఆమెరికనలకును మిత్రద్రోహమున కల్పించుట యుచున్నాడు. కాబట్టి మనమిప్పుడు జర్మనుల సంధిసూచనలకు వారు, లొంగెదరను వార్తలకు నమ్మి మోసపోరాదు. ఆ జా గ్రతిగ నుండరాదు. మన జాగ్రత్తమీద మనముండవలయును. శత్రు యత్నములకు భంగపుచ్చి మిత్రమండలివారు సంధి కై యత్నింపవలయును.

జర్మను డిప్రీకావ్యాఖ్యలు

లండన్, ఆక్టోబరు 16:— ప్రెసిడెంటు విల్లును గారి ప్రత్యుత్తరము జర్మను పత్రికలకు ఆకాంక్షమును కల్పించినది. సంధి ఆశలు ఇప్పుడు తగ్గినవని కొలారు నెడలు ప్రకటించు చున్నది.

కయిజరు రాజ్యపరిత్యాగము

లండన్, ఆక్టోబరు 16:— కయిజరు రాజ్యపరిత్యాగ విషయమును స్థిరపరచుటకు నిజేతకార్యాలయమువారికి అధికారపరచునండి ఎట్టిసమాచారము రాలేదని యాటరు తెలుపు చున్నాడు. కాని రాజ్యపరిత్యాగ విషయము నిజముగాదని ఎవరూ చెప్పటలేదు.

జర్మనులు లొంగిరన్న వార్తయు కయిజరు రాజ్యపరి త్యాగ మొనర్చెనన్న వార్తయు నిశ్చయమున తెలుపుటకు తన కెట్టి యాధారము దొరక లేదని న్యూస్ పేపరు డా. పి. హారంటు పత్రిక తెలుపుచున్నది.

జర్మనులు మిత్రమండలికి బద్ధులైన మధ్యాహ్నము ప్రకటించబడిన వార్తలకైయు కాదని వార్తాప్రచారకసంఘము వారికి అధికారులు తెల్పిరి.

జర్మను పార్లమెంటు సభ

కో. పన. హేగన్, ఆక్టోబరు 16:— సంధిగాని యుద్ధము గాని జరుగుటకు రెండు పార్లమెంటు (ఫెడరల్-రిచిస్ట్రాగు) సభల ఆనుమతియు నవసరమని ఫెడరల్ సభ వారిక చట్ట మును చేసిరి. ప్రస్తుతము ప్రెస్బుర్నకు పదవినిగూర్చి అభ్యంతరము చెప్పరాదని సాంఘికవాదులు తీర్మానించిరి. రిచిస్ట్రాగు ప్రస్తుతము విలుపబడినది చెల్లకునండి తంతుచిచ్చినది.

రాజకుటుంబనిశ్చయ ప్రకటనము

ఈ నెల 10-న తేదీని తెల్లను నగరమున రాజకుటుంబ నిశ్చయ కల్లోలములు జరిగినవి. అప్పుడు ఉంటుండే లిండెన్ లలోని హో. హెక్జలరు కుటుంబశిలావిగ్రహములు చాలపగు ల గొట్టుబడినవి. ఆనాడు ఎస్సెన్లో చాలమంది కనిపించు పని ముగిసిన కయిజరును లూడెండ్లపు హిందెబర్గలను తిట్టుచు రాజద్రోహకరిగీతములు పాడుచు సంధిని కోరుచు వీధులకెరిగిరి. జర్మనులు చాలమంది హేలందుకు పోవు చున్నారని లిండెర్గనుండి తంతుచిచ్చినదని దెయిలీ. మెయిలు పత్రిక ప్రాసినది.

ఫిన్లండు రాజు.

లండన్, ఆక్టోబరు 16:— రాజ్యమును స్వీకరించుటకు తానింకను నిశ్చయించలేదని హెన్రీప్రిన్స్ ఫ్రెడెరిక్ కారల్ గారు తెలిసిరి.

తెనిసుకాశ్చ

తెనిసును చంపుటకు మరలయత్నించు జరిగినది. గుండు అతనిబుజమునకు తగిలినది.

హేలందు జాతియ సేన.

ఈ సేన మిత్రమండలి సహాయకవర్గములోని దని దొర తనమువారు నిశ్చయించిరి.

హిజ ఎక్స్ ప్రెస్ హైనెను నైజాము గారికి

హిజ మెజెస్టీ జార్జి చక్రవర్తిగారి లేఖ

ఈ నెల 16 వ తేదీని ఇండియా గజెటులో నీ యత్త రములు ప్రకటించబడినవి.

హిజ ఎక్స్ ప్రెస్ రాజప్రతినిధిగారి లేఖ

తెల్లనెంటు జనరలు, హెచ్. ఇ. హెచ్, అసఫు జాము జఫరులు, నాజుమామతికు, నిజాములు, నాజుమా డొల్లా, నవాబు, మీరు, సర్, ఉస్మాను, ఆలీఖాను బహదరు, ఫత్తేబాగు, డి. సి. ఎన్. ఇ, జి. బి. ఇ, హైదరా బాదు నైజాముగారికి

ఉభయభుకలోపరి.

హెచ్. వి. ఎం, ఇండియా చక్రవర్తిగారు తమకు ప్రాసిన లేఖను నే నిందుతో పంపితిని. చక్రవర్తిగారు తమకు హిజ ఎక్స్ ప్రెస్ హైనెను బిరుదమును తమకుటుంబమునకు పంపిసారంపర్యముగ ఫెయితుఫులై (విక్టోరియాపాత్రుడగు మిత్రు, డేవ బిరుదమును అనుగ్రహముతో నొసంగియున్నాడు. ఈ యుద్ధమున తాముచేసిన సహాయమునుగూర్చియు తమ దొర రెనమునకును సార్వభౌముని దొరతనమునకును చిరతరముగ నెగ డుచున్న గాఢమైత్రినిగూర్చియు శ్రీచారు తమ లేఖలో వివరిం చిరి. చక్రవర్తిగారు తమ శిట్టిబునబిరుదము నొసంగినందుకై యును తమకుటుంబము నే నెంతయును ప్రశంసించుచు గతరెండువత్సర ములలోను తామునాడుచేసిన సహాయమునకు చాలకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను.

సార్వభౌముని లేఖ

బకింగ్ హాము రాజమందిరము

24-1-1918.

(యూ. ఇ. హెచ్) ఆయ్యా! యుద్ధసమయములో మీరు నా సామ్రాజ్యమునకు చేసిన ఘనసహాయమునకు నాకు కలిగిన ఆనందమును మీరు (ఇ. హెచ్) బిరుదమును మీ కుటుంబము వారికి పంపిసారంపర్యముగ (ఎఫ్. ఏ) బిరుద మును పంపగుట మూలమున మీకు తెలుపుటకు నాకు చాల నానందము కలిగినది. ప్రాచీనకాలమున మీ దొరతనమునకును మా దొరతనమునకును సంధి జరిగినది మొదలు మీ పూర్వము నీజాయిల తిరుగబాటు సమయమునకు ఇతర సమయముల యందును మన తరమువరకును గూడ విక్టోరియాపాత్రు లగు మిత్రులుగా నుండిరి. ఇండియాలో మహావ్యవస్థాసాధి కతులలో తా మగ్రగణ్యులుగా నున్నారు. మీ సంస్థానము వారును మహావ్యవస్థాసాధకులగుట గూడ మాపట్ల భక్తిభరితు లై యుండినట్లు మీరు యుద్ధారంభముననే ప్రకటించి యుంటిరి. మీరు పలుసారులు చేసిన అపరిమిత ధనాధిక సహాయములను సభయప్రభుత్వముల గాఢమైత్రి కాశ్యత్తు మని స్పష్టపరుచుచున్నది. భగవదనుగ్రహమున తమకు దీర్ఘాయు రాజ్య శ్రేష్ట్యములు కలుగుగాక!

మీనిక్కపు మిత్రమను సార్వభౌముడు నగు.

(సం) జార్జి. ఆర్. ఇ.

ఖ రీ తా.

హైదరాబాదు (దక్కను)

28-5-1918

తెల్లనెంటు జనరలు, హెచ్. ఇ. హెచ్, అసఫు జాము జఫరులు, నాజుమామతికు, నిజాములు, నాజుమా డొల్లా, నవాబు, మీరు, సర్, ఉస్మాను, ఆలీఖాను బహదరు, ఫత్తేబాగు, డి. సి. ఎన్. ఇ, జి. బి. ఇ, హైదరా బాదు నైజాముగారికి హాసిన లేఖ

ఉభయభుకలోపరి - నాకు (ఇ. హెచ్) బిరుదమును నా కుటుంబమునకు (ఎఫ్. ఏ) బిరుదము నొసంగుచు చక్రవర్తిగారు. ప్రాసిన లేఖను నాకు పంపుచు మీరు 25-1-18 వ-తేదీని ప్రాసిన ఖరీతా నందుకొనుటకు చాల సంతసించుచున్నాను. అందులకు నేను ప్రాసిన ప్రత్యుత్తరము నిందుతో పంపితిని దానిని చక్రవర్తిగారి కందజేయగోరెదను. మీరు నన్నుభివందించినందులకు నేను చాల కృతజ్ఞుడను. డిల్లీ నగరమున యుద్ధసమాచేతము లాగుగా జరిగినదని పత్రికలలో చదివి చాలనంతింపితిని. నరంజి సహాయ సహకారములకు నందిస్తుడను.

సార్వభౌమునకు ప్రత్యుత్తరము

హైదరాబాదు దక్కను

28-5-1918

(యూ. ఇ. ఎం) ఆయ్యా! (ఇ. హెచ్. ఎఫ్. ఏ) బిరుద ములను దయతో నాకొసంగుచు తాము 24-1-18 వ తేదీని ప్రాసిన లేఖను రాజప్రతినిధిగారి ద్వారా నే నందుకొనగలిగి నందులకు చాల కృతజ్ఞుడను. నేను చేయగలిగిన యుద్ధసహాయమునకు నన్ను దానిని పూర్వముగ ననుసరించి నేను నిర్వహించితిని. ఇదివరకు మారండిగారి కాలముననే (ఎఫ్. ఏ) బిరుద మియ్యకనుటచే వారందులకు చాలసంతసించుచుండెడి వారు. దానిని మీరిప్పుడు సక్రమ మొనరించినందులకు నేను సంతసిం చు చున్నాను. సార్వభౌముని మన్నన నిట్లు పడయగలుగుటకు చాల కృతజ్ఞుడను. ప్రపంచస్వాతంత్ర్య సాగరికతలను కాపాడుటకు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసేన తీరుపో సమరమును పలుపుటచే నిట్టి ప్రశంస మరయును సంతోష ప్రదముగానున్నది యుద్ధకాల మతిశయించిన కొలదిని సంస్థా సాధికరులకు తన సింహాసనముతోను తమ వ్యక్తిత్వముతోను దొరతనముతోను మైత్రి దృఢపరచుచుచున్నాను. శక్తివంతన లేకుండ నా సంస్థానము మీదొరతనమునకు నిరంతరమును తోడ్పడగలదు. సార్వభౌమ ప్రీయమి నును.

(సం) మీరు ఓస్మను ఆలీఖాను.

హైదరాబాదు నైజాం.

బ్రిటిషువారు స్థలము నాక్రమించుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 16:— 8-వ తేదీని బిర్లు నాక్ర మించునపుడు 60 మంది తురుష్కులై నికోద్యోగులు 600 మంది నైనికులను పట్టుకొంటిమి. 9-వ తేదీని కేకఫ్ఫుదకేములు తచ్చుసరికి 500 మంది తురుష్కులు లొంగిపోయిరి. బ్రిటిషు- హమ్ములు నిర్మిరోధముగ లొంగిపోయినవి అని పేలస్తీనునండి తెలుపబడినది.

తురుష్కుజర్మను వైషమ్యము.

తురుష్కులకును జర్మనులకును విరోధము ప్రబలుచు న్నది. తురుష్కు-జేతముననున్న జర్మను సేన చాల దురస్థలలో నున్నది. ఇటీవల మేము శత్రువులను తలపడినపుడు మమ్మది రించిన సేనలో జర్మనులును తురుష్కులుగూడ నుండిరి. ఒక వో తురుష్కులు తమ తుపాకులను మానేసలమీద కాల్పు టకు బదులుగా జర్మనులమీదనే కాల్పిరి. తుపాకులు పాడై పోయినవని సమాధానము చెప్పిరిని కయిరో విలేఖకుడు తెలిపెను.

బోల్షివికు నాయకులు పెరిషియాకుపోవుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 9:— లూకెయోనుండి ఇట్లు తంతి కచ్చినది. పట్టుపడి లూగోవెస్టుచిక్కుకు తప్పించుకొని వారి పోయిన బోల్షివికు నాయకులు మంగోలియా గుండా వెరి హాయకు బోన నీశ్వయించుకొనినటుల తెలియుచున్నది. వీరికి కావలసిన సామ్యు ఇతరసాధనసంపత్తి సమకూర్చబడినది. తట స్థకేళపు ప్రజలపేరిట వీరికి రహదారిచీటు లియ్యబడినది.

మైనారు ప్రతినిధిసంఘసభ:— ఈ నెల 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సభజరిగినది. బహుకొద్దిమంది సభకువచ్చిరి.

దివానుగా రుపన్యసించిరి. మహావ్యవస్థాసంఘమువారుకు మరి రెండుసంఘముల వారును సన్మానపత్రముల నొసంగిరి.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల సనేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యుత్కృతమైన నవల. నవరసము లాడుతుండును. కెల 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

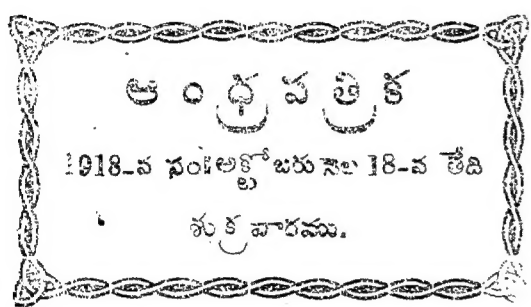
ఆకాశపుత్రుడు డగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహర ముగ రచింపబడినది. చక్కనైనది. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయము, తేలుకెట్టి పేడి, మదరాసు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నపము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభిమానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది విరుచామాకు సంపదలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,
కొంజిపేట, మద్రాసు.

విజయప్రాప్తి

జర్మనులు సంధిని చేకూర్చుటకు నిష్కపట మానసములతో వర్తించుట లేదనియు, అందుచే సర్వశాంతిస్థాపనమునకు మిత్రమండలివారి విజయపరంపరల మీదనే యెల్లరి యాశలును ఆధారపడియున్న వనియు నిన్నటిదినమున వ్రాసి యుంటిమి. జర్మను నిరంకుశ మంతము నొంది, కెయిజరు పదభ్రష్టుడైన గాని సంధి లభింపజాలదు. కెయిజరును, ఆతనికి చేయూత నొసంగుచున్న నైనికపక్షమువారును ఇందుల కనేకవిధముల ప్రతిఘటించుచుండుట యెల్లరకు విదితమే! బహిరంగముగ నాతడు విల్సనుగారి సంధిమాత్రముల నంగీకరించెద నని కలుకుచు, అక్షణముననే తన దుర్జయములను మాత్రము మానదాయెను. బ్రిటిషు థైదీలు ఈతడు పెట్టుచున్న బాధలు నాగరిక ప్రపంచమున కంతకును మనోవైకల్యమును గలిగింపక మానవు. జర్మనుసైనికులు రౌలర్సు మున్నగు ప్రదేశములనుండి వివిధవస్తువులను తమ యద్యోగియుల ప్రేరేపణవలన దొంగిలించుచుండుటను జూడ, వారియందు నైతికశూన్యమును, మానవస్వభావమును నామమాత్ర మైన ఓని వేతె చెప్ప వసనరము లేదు. ఇంతే గాక, జర్మను ప్రభుత్వ నిర్వహణమునకును, సంగ్రామ నిర్వహణమునకును నియమితులైన వ్యక్తుల స్వభావమును గాంచినయెడల జర్మను రాక్షసస్వభావము మార్పునదేశము కెయిజరు కెంతమాత్రము లేదని తెల్లము కాగలదు. ఇదివరకు ఆఫ్రికాలో జర్మను సామ్రాజ్యమును స్థాపించి, అచ్చటి ప్రజల మూలమున వైరోసాఖండమును ముంచివేయవలెనని దురాశయ వ్యక్తీకరించిన డార్టరు సోల్సు జర్మనీ దేశపు విదేశాంగమంత్రిగ నియమింపబడెను. పార్లమెంటు ప్రతిపాదనాప్రతికూలు డగు క్రిస్టు మాక్సు ఛాన్సెలరుగ నియోజింపబడెను. యథా ప్రకారముగ భూమిమీదను, సముద్రముమీదను జర్మను ఘాతుకకృత్యములు కొనసాగింపబడుచునే యున్నవి. కాని నిర్వవిషయములును శత్రువు

లకు ప్రతికూలముగనే యున్నవి. జర్మనీదేశములో జనసామాన్యమున నసంతృప్తి ప్రబలముగ వ్యాప్త మగుచున్నదని తెలియుచున్నది. అమెరికనుల ఘన ప్రయత్నములవలన బెర్లిను నగరములో నిరాశయు, భయమును నుద్భవించుట తటస్థించెను. ఎల్లెడలను అవజయములే సంభవించుటచే జర్మను ప్రజలకు తమ రాజనెడల గౌరవము తగ్గిపోయినది. ఇట్టి దుస్థితికాతడే కారణ మని యెల్లరు నాతని నిందించుచు, ఆతడు రాజ్యమును వర్జించుటవశ్యకర్తవ్యమని అభిప్రాయము గలిగి యుండిరి. జర్మను సాంఘిక వాదు లెల్లరును గత ఆదివారమున సమావేశమయి, జర్మను రాజ్యముల కన్నిటికిని స్వపరిపాలన మవసరమని యొక తీర్మానము గావించిరి. ఈ విధముగ ఆదేశమున ఏకరాజ నిరంకుశ విచ్ఛేద చిహ్నము లగవడుట సంతోషదాయకము. ఆదేశముననున్న యనేక వంశములలో కరస్పరవైషమ్యములు పెంపొందుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నది. తత్ఫలితముగ 10-వ తేదీని బెర్లిను నగరములో నున్న హెల్సా హాను జాలరను వంశస్థుల విగ్రహములు వగులగొట్ట బడెనని తెలియుచున్నది. ఈ అంతఃకలహములకు దోడు,టర్కీవారి శత్రుభావములు జర్మనులయెడల నానాటికి వృద్ధిజెరుచున్నది. ఇటీవల జరిగిన యొక సమరమున తమ తుపాకులు సరిగా పనిచేయుట లేదను నెకమున టర్కీవారు వానిని జర్మనులపై ప్రయోగించిరి "వయోనీరు" పత్రికా కెయిరో విలేఖకుడు దెలిపియున్నాడు. ఈ కారణములచే జర్మనీదేశము నిస్సహాయమై, విషమ స్థితియందు తగుల్కొని, తేన్న గానకున్నది. అందుచే, జర్మను ప్రజల ఆశయముల సంరక్షించెద మని బాస యిచ్చినయెడల, జర్మనీ విల్సనుగారి సంధియముముల కంగీకరించు నని బెర్లిను తంతివార్త తెలుపుచున్నట్లుల రైటరు సమాచార ముంపుచున్నాడు. ఒక డచ్చి వార్తాపత్రక జర్మనీ లొంగిపోయినదనియు, కెయిజరు పదభ్రష్టుడాయె ననియు వ్రాయుచున్నది. కాని, యావిషయ మింకను అధికారవర్గముచే సత్యమని ధ్రువపఱుపబడలేదని రైటరు తంతివార్త వాకొనుచున్నది. ఏది యెల్లున్నను కెయిజరు పదభ్రష్టు డగుటయు, అంతటితో వసుబల మంతము నొందుటయు అచిరకాలముననే సంభవించు నను సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి.

సర్వవిషయములును మన మిత్రమండలి విజయము మీదనే ఆధారపడియున్నవని యిది వరకు వ్రాసియుంటిమి. అన్నిరంగములలోను మన వారు ముందునకు బోవుచు, విజయలక్ష్మిని చేకొనుచుండుట ఆనందదాయకము. స్వాంధర్పరంగమున మిత్రమండలివారికి జయ ముపారముగ కలుగుచున్నది. వీరు స్వాంధర్పరంగమున నొకమైలు ముందునకు సాగిరి. మెనిను బ్రిటిషువారివశ మామెను. రౌలర్సుమిత్రమండలివారిచేనాక్రమింపబడెను. లిల్లీకి వైర్యభిగామున నున్న శాంటిను అను ప్రదేశము వీరి చేతులలో బడినది. కోక్రే-ఘరటు రైలుమార్గమునకు వీరిొక మైలుదూరమున మాత్రమే యుండుటచేతను, వీరి పురోగమమున కెట్టి నిరోధమును కూడ లేకుండుటచేతను, ఇది కూడ సచిరకాలముననే మనవారి వశంగత మగు ననియు, అచ్చటికి పరిసరమున నున్న బ్రూజిను వైకి త్వరలోనే బోవుదురనియు సులభముగ నూహింపవచ్చును. బెల్జియను ఆశ్చింతదళము ఢిల్లిన కొకమైలు దూరమున నున్నది. ఎయినునది కుత్తరమున నున్న ఆర్సను లిల్లివరకును ప్రెంచివారు నడచిరి. మ్యూజునదికి రెండు వైపులను అమెరి

కనులును జర్మనులతో తీవ్రముగా బోరుచున్నారు. ఈ నదికి తూర్పుభాగమును ప్రెంచివారును, అమెరికనులు ఆక్రమించిరి. ఈ విధముగ కాంబ్రేభాగమునను, వెర్డనుభాగమునను శత్రువుల నిరోధము నిష్ఫల మాయెను. బాల్కను రంగమున కూడ ద్యురాజో మున్నగు పట్టణములను మిత్రమండలివారు పట్టుకొనిరి. వైమానికులు కూడ మిగుల తీవ్రముగ యుద్ధము చేసిరి. మొన్నటిదినమున బ్రిటిషు విమానములు శత్రువులపై కిరిటన్నుల బాంబులనువైచి, నువ్వుది శత్రువిమానములను నేల గూల్చినవి.

ఈ విధముగ మిత్రమండలికి లభించుచున్న విజయములచే శత్రువులు ఆశావిరహితులై సంధి ప్రయత్నముల చేయుచున్నారు. కాని, తమ స్వభావమును మాత్రము మార్చుకొనరైరి. వసుబల మంతము నొందకుండగ నీ సంగ్రామము ముగియరాదు. జర్మను నిరంకుశాధికారము నిర్మూలమగువరకు సంధి ప్రాప్తింపదు. మిత్రమండలివారి పట్టుబడలతో నికొంత కాలము వర్తించినయెడల, జర్మనీ శక్తివిహీనత సంపూర్ణము నొందుటయు, ఆదేశము తన స్వభావమును మార్చుకొని మనః పూర్వకముగ సంధి కొడంబడుటయు తటస్థింపగలదు. ఆశుభస్థితి త్వరలోనే రానైయున్నదని మా యభిప్రాయము.

ట్రాము మార్గములు

మదరాసునగరమున ట్రాము మార్గములు ప్రజాసౌకర్యమున కెంతమాత్రమును తోడ్పడుట లేదను పిషయము చాలకాలమునుండి అనేకులకు తెలిసియే యున్నది. ముఖ్యముగ చింతా ద్రిపేటనుండి బోవు మార్గము మిగుల దుస్థితియందున్నదని అంగీకరింపక తప్పదు. వీధులు పన్నముగ నుండుటచేతను, ప్రదేశము జనాకీర్ణమై యుండుటచేతను, మురికి కాలువలు ప్రవహించుచుండుటచేతను, దుకాణము లనేకము లుండుటచేతను ఆపేట దుర్గంధమునకు నిలబడమై యుండుట యం దాశ్చర్యము లేదు. మరియు ట్రాము మార్గ మచ్చట నొక్కటియే యుండుటచే ప్రయాణికుల కాలస్వయములయే గాక, ఈ దుర్గంధాశ్వాసనము వలన గూడ చాల కష్టములు కలుగుచున్నవి. అందుచే నిచ్చటి ట్రాముమార్గమును తొలగింపవలసినదని మే మిదివరక నేకపర్యాయములు వ్రాసియున్నాము. ఇంతేగాక, ట్రాము మార్గము పట్టణమందంతటను విరివిగ వ్యాపింప కుండుటచే, ఈ మార్గము లున్న ప్రదేశములు జనావృతములగుటయు, అందుమూలమున అంటువ్యాధులు దృఢించుచుండుటయు తటస్థించుచున్నది. కావున, నీ ట్రాము మార్గము నగరమధ్యమునుండి పురబాహ్య ప్రదేశములకు బోవుచుండుట నగరాలోగ్యమున కత్యవసరమని తెల్లము కాగలదు. అందుచే, చింతాద్రిపేట ట్రాముమార్గమును తొలగించి, పెరిటెన్సియరీ వంతెన మీదుగ బాడీగాడ్డు రోడ్డుగుండా మాంటు రోడ్డునకు వేయుటగత్యము. మరియు తిరువత్తూరు వరకు నొకటియు, మైలాపూరునుండి అడయారు వరకు నొకటియు, పూనసుల్లి రోడ్డువైపున కొకటియు, తేవాంపేట కొకటియు వేర్వేర ట్రాముమార్గముల నిర్మించుట త్యవసరము. ఈ ట్రాము మార్గవ్యాప్తిని గూర్చి యోచింపవలసినదని గతమాసమున జరిగిన సమావేశమున పురపాలక సంఘమువారు స్థాయిసంఘమువారికి దెలియజేసిరి. పెరిటెన్సియరీ వంతెన మార్గమున బాడీగాడ్డు రోడ్డుగుండా మాంటు రోడ్డునకు బోవు

చు, ప్రస్తుతమున్న ప్రాముఖ్యమును వాలాజా రోడ్డువద్దను, పాటర్నరోడ్డువద్దను కలియన జ్ఞాన ప్రాముఖ్యమును నిర్మించవలసిన దని వారు సూచించిరి. కాని, యింత మాత్రముతో సంతృప్తి జేంచుటకు వీలు లేదు. ఈ మాత్రమునే పట్టణములోని కొన్ని ప్రదేశములయందుగల జనాకీర్ణత తగ్గజాలదు. ఉద్యోగులును, విద్యార్థులును ప్రాముఖ్యముల సమీపమున నుండుట సహజము. కావున, ఈ మార్గములు నగరమున కావలీ ప్రదేశములకు వ్యాపించిన యెడల, వారు ఆరోగ్యవంతములగు వాస్తవములలో నివసించుటయు, తమ్రాలమున పట్టణ పారిశుధ్యము మిగుల తృప్తికరముగ నుండుటయు తలపించునని గుర్తించి, ప్రభుత్వమువారును, పురపాలక సంఘమువారును ఈ విషయములను సత్వరముగ వాదనలలోనికి గొనివచ్చెదరు గాక యని హెచ్చరించు చున్నారము.

ఒకరూపాయ నోట్లు

ఒకరూపాయనోట్లు ప్రజామోదమును బడయుచుండుట లేదను విషయమును గుర్తించి, యిందును గూర్చి యోచించుట కొక సంఘమును వంగదేశ ప్రభుత్వమువారు నిర్మించిరి. ఈ నోట్ల విలువ తగ్గకుండుటకై వానిని వలయుచోట్ల నాణెములకు మార్పుటకు తగిన యేర్పాటుల జేయవలయునని యీ సంఘమువారు తమ నివేదికమున దెలిపియుండిరి. ఈ కార్యనిర్వహణవిషయము కరెన్సీ విభాగమునై నాధారపడియుండును. కొంతకాల మా నోట్లను నాణెములుగ మార్పుటకు విరివియుగల అవకాశము గలుగజేసినయెడల, నోట్లకును నాణెములకును భేదము లేదనియు, వాని రెండింటిని సమాన విలువయే కలదనియు ప్రజామానసమున దృఢముగ నాటగలదు. కావున తక్షణవీర్యములు గలవారికి, అనగా 50 రూక్యములు గాని అంతకు తక్కువగా గాని జీతములు గలవారికి, 1 వంతు నాణెముల నొసంగవలయునని గట్టిగాను చేసిన సూచనలతో వీరేకీభవించిరి. పోస్టు ఆఫీసులలోను, సబ్ పోస్టాఫీసులలోను రూపాయనోట్లకు నాణెముల నొసంగుట కేర్పాటుల జేయవలయునని వీరు దెలిపిరి. ఈ విషయములను సూచన రూపమున జిల్లా కలెక్టర్లకు బంపెదమని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుచున్నారు. జ్ఞానవిహీను లగు ప్రజాసామాన్యమున కీ రూపాయ నోట్లు మిగుల నందుబాటులో నుండుటచే, ఈ విషయమున గల లోపములను మిగుల సత్వరముగ తొలగించుటత్యవసరము.

మదరాసు మెయిలుపత్రిక - లోకమాన్యతలకు:

ఈ విషయమునుగూర్చి "బొంబాయి క్రానికలు" పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— "మదరాసు మెయిలు పత్రిక యిటీవలి భావప్రకటనమున కిటు నొక నిదర్శనము గానవచ్చుచున్నది. 'లిట్టివాపు మార్గము' ననుసరించి ఈ దయ్యపు మిత్రుడు స్వయంసిద్ధయమాత్రమును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రజలతో ఘోషించుటకు బోవుట భారతదేశ దృక్పథమునకు లాభకరముగ నుండును కాబోలు?..... రాజకీయ హత్యల నామోదించు నతడి పాలిత రాజ్యమును కళింక భూయిష్టముగ తన చేతులయందుంచవలయునని తెలుపునప్పుడీ సంగతి సందర్భములను బ్రిటిషు ప్రజాస్వామ్యమే నిశ్చయముగ గ్రహింపగలదు." తిలకుగారు ఆంగ్లదేశమునుండి యిచ్చుటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు మదరాసు మెయిలుపత్రిక నిజస్థితిని నిశ్చయముగ

దెలిసికొనగల దని మా యభిప్రాయము. కాని, ఈ లోపున ముద్రణాశుభ్రతాసము నన్ని పత్రికలకు సమముగ ననువర్తింప జేయుటకు నని ఆడంబరముతో బలికిన సర్ విలియము వింసెంటు గారు మదరాసు మెయిలుపత్రికయొక్క యీపేచ్చి కూతల నిండుక తిలకించెదరు గాక. ఈ అల్ప విషయమును విమర్శించుటవలన దానికి చాల ప్రాముఖ్యము నిచ్చినవార మగుదుము. దేశజాతందరిచేతను ఏకగ్రీవముగ కాంగ్రెసు మహాధ్యక్షుడవని కన్నుకొనబడిన యీ మహానాయకునకు మదరాసు మెయిలుపత్రికయొక్క పేచ్చి కూతలవలన నెట్టిపట్టుమును కలుగజాలదు."

హెచ్. ఇ. హెచ్. నైజాముగారు

హైదరాబాదు నైజాముగారికి హిజ్ ఎగ్జాల్టెడ్ హైసెస్(His Exalted Highness) అనుబిరుదుమును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు విశ్వాసపాత్రుడగు మిత్రుడను బిరుదుమును ఒసంగుచు శ్రీజార్జి సార్వభౌముడు నైజాముగారి పేర వ్రాసిన లేఖ గాంచినయెడల స్వదేశ సంస్థానాధీశులకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును నెట్టి అన్యోన్యస్నేహబంధములు గలవో వ్యక్తము కాగలదు. నైజాముగారి ఘోరసంగ్రామమున మనుష్య, ధనబలములను బ్రిటిషువారి కపారముగ నర్పించి, యీ బిరుదు నామమును పాతకము గావించుకొనిరి. వీరి పూర్వులు కూడ అనాదినుండియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునెడల గల భక్తిమూలముననే నన్నె కెక్కిరిసిపాఱుకలహాసమయమున వీరి వంశస్థులు ఆంగ్లేయులకు చేసిన సహాయము ప్రశంసనీయుము. ప్రస్తుత యుద్ధమున టర్కీ బ్రిటిషువారికి ప్రతికూలముగ కత్తికట్టుట తలపించినను, నైజాముగారు తమ మతస్థులెల్లరును బ్రిటిషుసామ్రాజ్యదేవులనుకే భక్తిపూర్వకముగ కృషి సలుపుట ధర్మమని హెచ్చరించి యుండిరి. ఈ విషయముల నన్నిటిని తమలేఖయందు బేర్కొని శ్రీ జార్జి సార్వభౌముడు నైజాముగారి పూర్వులను, నైజాముగారును గావించిన సామ్రాజ్య సేవకై తమ అభినందనముల నీ బిరుదురూపమున వెల్లడించి యుండిరి. ఇందులకు తమ కృతజ్ఞతను దెలుపుచు తగురితిని నైజాముగారు శ్రీ సార్వభౌమునికి బంపిన లేఖ కూడ యుక్తియుక్తముగ నున్నది. ఈ విషయము భారతదేశమున కంతకును సంతోషదాయకముగ నుండు ననుటకు సందియములేదు.

పాతశాలలు మూసివేయబడుట

ఇంపుయెంజా జ్వరము మదరాసు నగరమున నతిశీఘ్రముగ నుండుటచే, పదిదిశముల వజ్రకును అన్ని పాతశాలలను మూసివేయ వలసినదని పబ్లికు ఇన్స్పెక్టరు జైల్లరుగారు ఆజ్ఞాపించిరి. కళాశాలలను మూసివేయు విషయమును నిర్ణయించుటకు సెనేటువారి అనుమతి కావలసియున్నది. ఈ విషయము గూర్చి సిండికేటువారు త్వరలోనే యోచించెద రని తెలియుచున్నది. హైకోర్టుకూడ మూయబడునని తోచుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

సద్విషయభక్తజనసభ:—వైసభవారివలన నేటిరాత్రి 8 1/2 గంటలకు మాళ, ఆరధానం సామయ్యుడగిది, 92 వ సంవత్సరము గృహమంతు అమరంజేమ వేలాయుధ భాగవతులవలన ఆనందాయాచరితము కాలక్షేపము జరుపబడును.

మైలాపురము సంగీతసభ:—మైలాపురము గోపాల నాయకరు మూలములలో వి. ఎస్. పంచావళి కౌమ్రీవారు 20-వ తేది ఆదివారము విభిన్న కరణాగతి చిత్రమును జనుపుదురు. కాస్తూరివారిది తుంధకోణము.

బొంబాయి జ్వరమునకు మంచిమందు.

ఒకపలము మిరియాలు తెచ్చి (చమురు వేయకుండ) మూడుడులోజేసి) వేయించి పొడిచేసి ఆకుండలో ఒక పలము ఉప్పుగుండను కలిపి దానిమీద మూతజేసి కొంతసేపుంచవలెను. పియ్యట దానిలో 1 1/2 సేద (మాడు అర్ధ సేదలు) నీళ్లుపోసి 1/2 సేద (సేదలో వాల్చనకుండు) కషాయము అగు నట్లు మరగజెట్టి దానిలో 1/2 అర్ధపలము చక్కెర (కలకండ) కలిపి భోజనమునకు పూర్వము 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలెను. పక్ష్యము నుజ్జగ వెరుగు పనికిరావు. నులభముగా జీర్ణమగు కాఫీ గోధుమనక పాలుజానమున్నగు ద్రవాహారముల వాహరణ్ణకత్తి గమనించి యియ్యదగును. దీనివలన చాలమందికి గుఱుమిచ్చిన పని తంజావూరు జిల్లా ఆతంబాడికరణము ముద్రహస్యయ్యగారు న్యాయాధికరీ పత్రికకు వ్రాసిరి. వివరములకు తెలియగోరువా రాయన కాంగ్లభాషను వ్రాయవలెను.

మహాతీత అను సంస్కృతవాచము కల చెట్టుసంబంధమగు కషాయము 19-9-1890 లో విషజ్వరములను నిర్మూలముచేసినది. మహాతీత చుడగ నేగి ఎరిగినవారు దానినిగూర్చి వివరింపదగును.

సూత్రావరణస్థితి

1913 సం॥ ఆక్టోబరు 18-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము ఆంగ్లములో కలి 24 గంటలలో	మొత్తము తమిళములో కలి 24 గంటలలో	మొత్తము కలి 24 గంటలలో సంకలనము	మొత్తము కలి 24 గంటలలో సంకలనము
గోపాలపూరు	90.0	78.1	...	30.70 86.85
వాల్తేరు	88.4	79.0	290	18.12 28.78
కాకినాడ	89.5	77.7	...	22.34 27.72
బందరు	92.0	77.1	...	27.37 29.40
చుంబూరు	94.6	74.0	...	18.84 27.72
శివపూరు	92.0	76.1	...	8.57 16.60
మద్రాసు	92.8	76.4	...	14.58 22.57
హైదరాబాదు	89.4	69.2	...	17.61 28.32
అనంతపురము	93.6	72.3	...	12.78 20.45
బళ్లారి	94.5	71.9	...	10.75 18.19
కర్నూలు	94.3	72.1	...	17.65 23.17
కడప	97.6	75.8	...	12.62 24.02
తెలంగాణ	85.5	67.0	...	22.00 23.33
కర్నూరు	95.2	74.0	...	16.51 23.24
రేలము	93.8	73.7	00.9	14.60 21.35
కోయంబూరు	89.9	67.5	1.26	86.7 13.27

బంగాళాభాతపు ఆగ్నేయ భాగమునందు వాయు భారము కొద్దిగ కల్గి నైర్మలి భాగమునందు రాజధాని దక్షిణమునందు కొద్దిగ హెచ్చినది. సర్వత్ర వాయుభార చుధికముగ నున్నది. ఆయాధిక్యము, అభాతపు ఆగ్నేయమునందు కంటే దీర్ఘకల్పమునందు ఎక్కువ గ నున్నది. తూర్పు వర్షానుకూలమైన స్థితిగతులు ప్రకృతము తక్కువగా నున్నవి. తూర్పునుండి ఆండ్రుసు దీవులసమీపమునందలి సముద్రము నందు వాయుభారము తగ్గుచుండవచ్చును. మధ్యపాష్టాస్థితి మామూలుగ తక్కువగానుండినను రాజధానియందు ఎక్కువగానే యున్నది. దక్షిణభాగపు చిట్టచివరను తిప్ప రాత్రివేడియు పగటివేడియు అదనముగనే యున్నవి. వాయువునం దార్ద్రత యెక్కువగలదు. తూర్పుతీరమునందును కర్ణాటకము నందును వర్షుగనన్నది. దక్షిణాదిని కర్షించినది. కోయంబుతూరునందు రిడుక్కుల వర్షము పడినది. దక్షిణమునందు వాయుపాంతములందు తుపానులవలన వర్షముపడవచ్చును గాని తూర్పువాన నుగించుట యోగ్యమైన స్థితిగతులందు మాన్యులేదు.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Central Powers

The Kaiser's Abdication.

LONDON, October 16.
Reuter learns that the Foreign Office has not received official confirmation that the Kaiser has abdicated, but opinion in well informed circles is not disposed to reject the reports as impossible.

No Official Information.

London, October 16.
The Foreign Office informs Reuter that up to ten o'clock to-night there was no official information on the subject of the reported capitulation of Germany.

Capitulation Report Withdrawn.

London, October 16, 11—50 P.M.
AMSTERDAM.—The 'Nieuwe Rotterdamse Courant' has been unable to obtain confirmation of the news and withdraws its bulletin reporting the capitulation of Germany and the abdication of the Kaiser.

Reports Unfounded.

London, October 17, 12-55, A.M.
The Press Bureau is officially informed that the reports published in the afternoon that Germany had capitulated are without foundation.

Great Britain

The Indo-British Association's Pamphlet. Containing Alternative Reform Proposals. Worthless Suggestions.

LONDON, October 9.
The Indo-British Association has issued a pamphlet severely criticising the main features of the proposals contained in the report and suggesting an alternative scheme. It is suggested that administration in defined areas shall be handed over to Indians. These areas being increased when experience has proved that Indian interests are being secured and promoted by the transfer. One or two Districts of every province should wholly be under Indian members of different services. This has been done in Bengal but the experiment was inconclusive owing to the lack of the revenue system. If after trial this system is proved to work well other Districts can be similarly staffed. Letter "A" division can so be handed over and the process if shown to be successful can be continued until the whole province comes under Indian Rule. On some important points the Association's suggestions do not differ widely in principle from the relevant proposals in the report. For example in the suggested readjustment of responsibilities of the Secretary of State and the Viceroy the reconstruction of the India Office and decentralisation of excessive powers of the Government of India the Association advocates the establishment of provincial electorates on a broader basis, the application of the communal principle and representation of all large communities by their own members. Another main feature of the scheme is the transfer of all Municipal and Local Government to elected bodies subject only to the control of the Executive Government with safeguards ensuring adequate representation of all interests in the areas concerned and proper protection of all interests which are not confined to such local areas. A uniform franchise for legislature and local bodies is recommended.

Indian Reform.

Lord Islington's Views.

LONDON, October 8.
Writing in the "Pall Mall Gazette" on Indian Reforms, Lord Islington after assuming that certain changes will be made in the India Office and in the constitution of the India Council proceeds to say, that he believes, for instance, that the Secretary of State in Council would prove a more effective confirming authority than the Government of India regarding matters pertaining to the development of trade and industry in India. Being in the financial centre of the world the Secretary of State can easily place himself in communication with those concerned in finance and trade who will be in a position to afford him expert advice. Thus India would have everything to gain and nothing to lose through the abolition of the indirect method.

Treatment of British Prisoners.

Lord Newton's Statement.

German Prison Commandants' Conduct.

LONDON, October 16.
The debate in the House of Lords on the treatment of British prisoners of war in Germany evoked an outburst of strong feeling. Lord Newton on behalf of the Government said that the government since the beginning of the war had kept a careful list relating to the conduct of all German prison commandants. This list contained the names of a large number of men against whom very much could be said. Lord Newton expressed the hope that when the day of reckoning came there would not be allowed to escape, but would be held personally responsible and pay the penalty of their actions.

Mr. Asquith on an Armistice.

LONDON, October 18.
In the course of a speech in London Mr. Asquith after paying a tribute to the Army's achievements said that it was the Navy's untiring vigilance which had drained to a drop the reservoir of the enemy's power. President Wilson's reply was exactly what was required. The real stumbling block to an armistice or negotiations was the fact that we were dealing with an enemy, whose hands were unclean and whose word was untrustworthy. The premier spoke optimistically of the fast approaching end of the war.

LONDON, October 9.
The death is announced of Major-General Henry Wylie.

General

New Attempt on Lenin.

LONDON, October 16.
AMSTERDAM.—A message from Kieff states that a new attempt has been made to assassinate M. Lenin who was shot in the shoulder.

Polish National Army.

London, October 16.
Reuter learns that the Government has recognized the Polish National army as an autonomous Allied co-belligerent.

Western Front

Belgians Capture Thourout.

British Occupy Menin.

LONDON, October 17—10-10 A.M.
The British communique says.—On the 15th troops under the King of the Belgians continued attacks between Dixmude and Lys. They advanced to an average depth of over six kilometres. The Belgians crossed the Yser northward of Dixmude and occupied Schoorbeke. The British crossed the Lys and pushed several kilometres beyond Menin. The Belgians captured Thourout and the French Lighterfelde and Aldoye. The British occupied Menin and it is reported that they have entered Courtrai. Over twenty villages have been freed.

LONDON, October 17—2 40 A.M.

Last night's French communique says:—To-day we made progress north-west of Sissonne carrying Notre Dame-De-Lesse and westwards of Grandpre where the village of Talma was captured.

LONDON, October 17—2 55 P.M.

Last night's American communique says:—The first American army continued their attack and advanced on both sides of the Meuse.

London, October 17th—1-35 A.M.

Last night's British communique says:—In a successful local operation in Selle valley we captured Hauby taking three hundred prisoners. Enemy continues his withdrawal on Douai-Lille front. We are closely following and have reached the general line Dignies-Carvin-Allennes-Lez-Morais Maugre and Capinghem. In sharp fighting between enemy rearguards and our advanced detachment we took prisoners. The Second British army under General Plumer co-operating with the French and Belgians have advanced eight miles during the past three days. During this period despite strong opposition this army has captured Comnes, Werwicz, Menin Wavellghem, Heule Curnex and has secured the northern position of Courtrai. The left bank of Lys is now cleared of the enemy as far as north-westward as Harlebeke. To-day we crossed Lys between Armentieres and Menin towns and the villages captured by the second army and many civilians were freed. Over four thousand prisoners were taken and upwards of 150 guns.

AVIATION.—We dropped ten tons on railways and hostile centres.

Noteworthy Passage in German Paper.

London, October 16.
The following passage from the "Vorwarts" which represents the views of the Cabinet Minister Herr Scheidemann are noteworthy taken in conjunction with reports of German surrender. It says.—The war is coming to an end in such a manner as no German desired. Let us say therefore quite candidly that during all these terrible four years the aim of all our efforts and sacrifices has been to prevent such an end.

Advance Continues Amazingly.

LONDON, October 16.
Reuter's correspondent at British Headquarters, in a wire dated 15th says:—Since Sunday morning, eight German divisions have been flung back broken while probably all or most of the reserve divisions behind them had a heavy grueling. This has not been a battle of limited objectives—it has rather been a drive. French light tanks have done extraordinarily good service. The Germans anticipated the use of tanks, cavalry and armoured cars in the event of the allies breaking through, for all roadside trees had been felled and laid athwart the path and every canal crossing had been destroyed. In spite of weather, the allies have advanced amazingly well since the morning, though fighting has been obstinate in places. Roulers was found undamaged and twelve hundred inhabitants were liberated. Between Lens and Armentieres there are signs of enemy withdrawing from the front line. We are steadily progressing on the Camerai front.

Extent of Advance.

The same correspondent wiring to-day says—We are rapidly following up the success in Flanders. Indeed it is difficult to set any limits to the allied advance. The cavalry are reported towards Thourout, but may be only reconnoitring bodies. Certainly the infantry has reached a point near Lichterfelde and along the northern outskirts of Courtrai. We are across Lys and past Comnes with the boats beyond Habaserville. Weather is fine but misty.

Positions Captured.

LONDON, October 16.
Reuter learns that the Americans have captured Grand Pre, Southwest of Lille and Westward of Carvin the enemy is retreating also immediately west of Lille where we have reached the outskirts of Flavoboudon. We have captured Huleste and Bavichove in Flanders.

Continued French Advance.

Reuter's correspondent at French headquarters, in a wire dated yesterday says:—Our continued advance on the Leen-Aisne front has dissipated any enemy hope of standing on the prepared Serris-Sissonne-Rethel line. French troops have been fighting incessantly for three weeks, and most of them with brief rests since spring, but they scout the idea of armistice. They know that what prevents the enemy retreating rapidly is his inability to escape without disastrous loss from the tangles which Marshal Foch has thrown round him. The German retirement is technically well conducted. He has got most of his material away, but is blocking the road for retreating troops. Hence the retreat, whose pace is thus compulsorily slackened, may prove the most costly operation the German Command has yet attempted.

French Airman Killed.

A Berlin message states that the French airman Garros was killed on October 4.

The German Retirement.

Enemy Wastage Telling Seriously.

London, October 16 10 55 P.M.
Reuter's correspondent at British Headquarters telegraphing this evening says:—Though the Germans have hitherto conducted the enforced retirement with considerable skill, the wastage of men and material is beginning to tell seriously, as the rapidity of the development of the Belgian drive certifies. Thourout is surrounded and the whole situation is so liquid that the infantry advance in many places is broken up into detached forces. The material captured is colossal.

Enemy Withdrawal.

London, October 16.
A wireless German official communique says:—The enemy has penetrated beyond the Issegem-Courtrai railway line. We withdrew somewhat westward and south-westward of Lille. We evacuated a small salient position between Cluxy and Grand Pre along the Aisne towards Mouton.

Salonika Front

Allies Advance Continues.

LONDON, October 16.
A French eastern communique says:—The Allies are continuing their advance towards northern Serbia. The Serbians have captured Veliki, Yesteretac masif and have reached twenty kilometres northward of Nish taking a large number of prisoners. The enemy in Albania is retiring upon Ipek.

Palestine Front

PALESTINE CAMPAIGN.

Positions Occupied by British.

London, October 16.
A Palestine communique says:—At the occupation of Beirut on the 8th instant we captured sixty Turkish officers and 800 hundred men. Armoured car batteries entered Baalbek on the 9th and ascertained that five hundred Turks had surrendered to the inhabitants. Advanced cavalry and armoured cars occupied Tripoli and Hama without opposition.

Flanders Front

LONDON, October 17—2 40 A.M.

Last night's Belgian communique says:—Our troops continue to advance on the whole front of attack. We have crossed the Yser at Schoorbeke and have progressed towards Schoore. We captured Keyen and reached Praestbosch and are enveloping the Thourout line. We have reached rail station of Wyne-Daele and huge on Thboroutros road where we are advancing between Thourout and Mandel. French troops have reached Turfhamme captured Lichterfelde and have gained outskirts of Coolacan, south of Lichterfelde-Thielt Railway we have beyond Ardoys. The French have entered the park of Ardoys castle whence the line runs to the outskirts of Em Eto-Hem. Issegem has been occupied and further east the Belgians are beyond the rail station of Lagelmunster and have reached Lys near Bavichove. Several hundreds of prisoners were taken to-day. Enemy all day long bombarded Dunkirk and Lapanne.

Italian Front

Tirana Occupied.

LONDON, October 16.
A wireless Italian official communique says:—In Albania we have occupied Tirana.

(ASSOCIATED PRESS)

Moharrum in Poona.

POONA, October 17.
The Moharrum passed off with the usual immersion ceremony of taboots in the river this evening. The ceremony abated none of its observances this year notwithstanding that we have just passed through and are even now experiencing some of the effects of the serious epidemic of influenza that had been going round the country. Last night Cantonment taboots were carried in procession through streets and at noon to-day they were taken out again for their last tour through the native town where they picked up city taboots prior to making for the river. The approaches to Wellesley Bridge from which the taboots are cast into the river were thronged with best crowds, who spent the afternoon as a half holiday. Mr. Boyd, D.S.P., and Inspector Corby and Sexton with all available constables preserved order the whole affair passing off without any hitch.

Moharrum in Calcutta.

CALCUTTA, October 17.
The Moharram festival passed off quietly to-day under the usual scenes of enthusiasm and noise. This year the number of fatalities was less owing to the dearth of tinsel and coloured paper. News received from the neighbouring places such as Howrah, Serampore, Hooghly and Barrackpore shows that the festival passed off in those places quietly.

Deaths from Influenza.

KARACHI, October 17.
There were 220 deaths from influenza in Karachi on the first three days of this week while last year the total mortality on the corresponding three days amounted to 55, exactly one fourth. Nine municipal travelling dispensaries in motor cars are now in operation, distributing 20,000 doses medicine daily to about 5,000 patients. Permanent dispensaries daily treat one to two thousand patients.

A Prize for Plans of a Model House.

The Military Governor of Basra is offering a prize of Rs. 150 for the best paper on each of the following subjects:— (a) The type of residential house best suited for Europeans in lowlands of Mesopotamia, (b) the type of residential house best suited for Arabs in lowlands of Mesopotamia, having regard to their special customs. The competition is open to all papers to be submitted to the Military Governor before the 1st November.

The Nizams Letter to His Majesty.

HYDERABAD DECCAN, 23rd, May 1918.
Your Imperial Majesty.
I desire to offer to Your Imperial Majesty loyal and sincere thanks for the gracious letter dated the 24th January, 1918, which I have had the honour to receive through His Excellency the Viceroy conferring on me the special title of Exalted Highness and confirming formally the honourable and historic title of Faithful Ally of the British Government. It is a matter of supreme gratification to me that whatever services, I, following the footsteps of my ancestors, have been able to render to Your Imperial Majesty's Crown during the present war should have met with this signal recognition at the hands of the Emperor himself. There was nothing of which my late lamented father was more proud than being styled the Faithful Ally of the British Government, and the formal confirmation of this title is, therefore, an honour which I shall always prize very highly. I am led to value this title all the more by the admiration we feel at the glorious part which is being played by the mighty British Empire in the present struggle to preserve the freedom and civilization of the world. The longer the war lasts the closer will be drawn the bonds uniting the Princes of India with Your Imperial Majesty's Throne, Person and Government and with the assurance that my State will always be ready and willing in every way to assist according to its means the Government of Your Imperial Majesty.

I beg to subscribe myself.
Your Imperial Majesty's sincere friend and the Faithful Ally of the British Government.
MIR OSMAM ALI KHAN,
NIZAM OF HYDERABAD.

The Mysore Dasara Representative Assembly.

MYSORE, OCTOBER 17.
The Dasara Representative Assembly opened this noon, the Dewan making a speech lasting about 45 minutes. Out of about 235 members only about 89 were present in view of the influenza scare. Three addresses were presented to the Dewan of which one from the Central Mahomedan Association of the Bangalore City, made loyal reference to the unerring insight into the feelings and wishes of the people shown by His Highness the Maharaja in appointing His Highness the Yuvarajah to be in charge of affairs of the State during his short sojourn on holiday in Kashmir. The Association took the opportunity to express their joy on his Highness's return home with renewed vigour and also conveyed their dutiful congratulations to His Highness the Yuvarajah on his eminently beneficent and successful administration which in all respects had followed the tradition established by His Highness the Maharajah. The Dewan made suitable formal replies to the address.

25,000 People Affected with Influenza in Bangalore City.

The Dasara Representative Assembly closed for the season this evening after one day's sitting. This has become necessary in view of the spread of influenza in Mysore and all over the province. It was stated that 25,000 people were affected by fever in Bangalore City.

మోహరం పండుగ

కలకత్తా

ఈ నెల 17-న తేదీని మోహరం పండుగ తొందరలు లేకుండా జరిగినది. మాళా, నిరంపూరు, హుగ్లీ, బారక్ పూరు మున్నగు ప్రదేశములందు గూడ కాంక్షనుగా జరిగినది.

పూనా

విషజ్వరము ప్రబలముగా నున్నను ఉత్సవమేమియును తగ్గలేదు. 10-న తేదీరాత్రి ఉత్సవము జరిగినది. 17-న తేదీని నదిలో పడవేసిరి. ప్రజలు హెచ్చుగా విచ్చియ్యిరి.

నెల్లటూరు జిల్లానికి బోర్డవారి కార్యాలయమున 26-న తేదీని సిద్ధముయందు మూసేవయ్యెను. దానిని తిరిగి అక్టోబరు 30-న తేదీని దిల్లీయందు తెరచెదరు. 26-న తేదీ ఉదయమునకు సిద్ధపరచే బాబులు మున్నగువానిని దిల్లీకి పంపుటకు ప్రారంభము.

అమెరికా దేశమునందలి ఫలోవనములు.

అమెరికా దేశమునందలి సంయుక్త రాష్ట్ర వాసులు మిక్కిలి పరిశ్రమకుండు. వారిపరిశ్రమ ఫలముగ అమెరికా దేశము దివ్యసాధివృద్ధిని గాంచుచున్నది. విద్యాపరిశ్రమలెక్కడ గలదో అక్కడ లక్ష్యమును నాశము చేయుచుండును. అమెరికా దేశములయొక్క నిరంతరపరిశ్రమయన కనేక యుద్ధాహరణములు గలవు. ఈవ్యాపకములయొక్క నగరము నందలి ఫలోవనముగూర్చి తెలుపబడును.

పర్యవేక్షణ భూములయందు పునరామున జేయుటలూ విస్తారము ధనవ్యయముగను. భరతిభండమున విస్తారధనవ్యయము జేసినను పర్యవేక్షణ భూములయందు జేయబడు వ్యవసాయమునల మిక్కిలి తక్కువలాభము గలుగుచున్నది. అమెరికా దేశము నందు విశేష ధనవ్యయ మొనర్చి పర్యవేక్షణ భూములయందు వ్యవసాయము జేసి కోటికొట్లకులైన వారినేరులుగలరు. ఏ ఫలోవనమును నుగూర్చి వ్రాయబడుచున్నదో అభూమియు నొక పర్యవేక్షణ ప్రాంతమే. ఈయంపదము రెండువేల అడుగులు ఎత్తుపల్లములు గల భూమియైయున్నది. మొట్టమొదట నచటగడ్డితప్ప నితరవృక్షము లేవియు లేవు. తర్వాత కొన్ని వర్షములు అచటగోరునలను పండించిరి. ఈ ప్రాంతములందు సంవత్సరమునకు 18-14 అంగుళముల వర్షమువర్షియును. క్షుణ్ణము తగినంత తేలిమి జేసి గోదనుపంటలకల వారంతగా లాభమును బొందజాలకపోయిరి. చాలమందికర్షకులు ఈ భూములను విడిచి అత్యప్రాంతముల కేగిరి. తదంతరము కొందరిధనవంతులయొక్క చిత్తము లీభూముల నాకర్షించెను. వారు ఈ పర్యవేక్షణ భూమిపై ఫలోవనమును జేచు నిచ్చుచే "లూయిస్టన్ ఆరీచర్డ్ కంపెనీ" యను పేరుతో మొక సంస్థను నెలకొల్పిరి.

అమెరికా దేశమునందలి సంయుక్త రాష్ట్రములలో, 'అయిదాహో', అహోరాష్ట్ర' మొకటిగలదు. అందు లూయిస్టన్ అహోరాష్ట్రమునకు మొకటి పర్యవేక్షణ భూములనున్నది. ఈ భూమి వనము లూయిస్టన్ నగరమునకు 6-7 మైళ్ళ దూరమున గలదు. ఈ కారణముననే లూయిస్టన్ ఫలోవన మని పిలువబడుచున్నది. ఈ కంపెనీ ఈ భూమియందు ఫలోవనమునకొకట ఫలోవ్యాపకమును జేయబట్టెను. 18-14 మైళ్ళదూరమున్న పర్యవేక్షణ భూమి నందలి అధిక ధనవ్యయముతో నీరును దెచ్చి ఫలోవనమును జేయచున్న ఈ కంపెనీ వారియొక్క ముఖ్య దోషము మిక్కిలి లాభము బొందనలయు ననియే. కంపెనీ యుద్దేశము సఫలమైనది. ఏభూమియందు కర్షకులు ఆంతర్యున లాభముబొందజాలకవిడిచి పెట్టిపోయినో అభూమియందే కంపెనీవారు హస్తలేనిలాభమును బొందుచున్నారు. ఇంకను అధికలాభముకొలెకై కంపెనీ విశ్వప్రయత్నముల సల్పుచున్నది. వారు ఈభూమిని మిక్కిలిసుందరమైనదియు సౌఖ్యకాముకమగునదియు నిర్మితం కెక్కడ లేనిదియు నగు నొక ఉద్యానమును జేయ నిచ్చునో నున్నార.

అమెరికా దేశము లేకార్యమును చేతికి దీసికొనినను అందులాభము బొందెదమని నిశ్చయించుకొనుచును. ఈ విషయమున భరతిభండమునకు అమెరికా ధనవంతులను అశోకాశాశములకు గల యంతరముగలదు. అధికాంశము భారతీయుల సౌఖ్యాకర్షకులు. వారు విశేషించి ఆధ్యాత్మిక విచారమునందు ముగ్ధులై యుండును. ధనము నేరిధముగను లక్ష్యముచేయురు. ధనదేవతయే అమెరికనులకు ముఖ్యమైనది. భారతీయులు ధనమునకు దూరమే గెదరు. అమెరికనులు వెనువెంట బరు నెత్తుదురు.

విజ్ఞాపరహితములను కార్యములందు బ్రవేశించి ధనోపార్జనమొనర్చుట మిక్కిలికష్టమును విషయమును ఈకంపెనీ గంపాపటము తొలుతొల్లనే చక్కగా గ్రహించి యుండిరి. ఈ కారణముననే వారు దేశమునందలి సుప్రసిద్ధులగు కృషి శాస్త్రవిజ్ఞానులతో ఈభూమియందు వ్యవసాయయోగ్యమగు పద్ధతినెఱపి ప్రశ్నించియుండిరి. ఇంటియేగక తగినంత అధిక వేతన మొసగి యొక గొప్ప కృషి శాస్త్రవేత్తనునియమించుకొని యుండిరి. తదంతరము వాషింగ్టను విద్యాలయము నందలి ప్రొఫెసరు వార్డ్లెన్ సియరెస్సు, ఆరెగను కృషి విద్యాలయమునందలి ప్రొఫెసరు కోల్ అనువారల రామించి ఈభూమిని పరిశోధనముజేయించిరి. ఈ యరువురు శాస్త్రజ్ఞులును ఈ భూమి ఫలోత్పాదనమున కధికయోగ్యమైనదని నిర్ధారణముజేసిరి. కంపెనీవారు కోల్ అనువారుననుగూడ నుద్యోగిగ నియమించుకొనిరి. ఆయన యిందు నేవు, అంపూరు మొదలగు ఫలములతో నిండియుండు చిన్నచిన్నతోటల నేర్పాటు చేయించెను. అంతరము కొలదికాలముననే వాషింగ్టన్ విద్యా

యమునందలి శాస్త్రవేత్తయగు తార్నెబర్ అనువాదమును ఫల శాస్త్రజ్ఞునిగ నాటనకు 15 వేల యాపాయుల జీతముపై నిర్ణయించుకొనిరి. ఇంకను అనేకమంది ఇంజనీయులు, సర్వేయరులు గలరు.

కంపెనీయొక్క సమస్తకార్యములు వైజ్ఞానికవిధానము ననుసరించి జేయబడుచుండును. కంపెనీయొక్క ప్రధాన కార్యాలయము లూయిస్టన్ నగరమునందలి గొప్పభవనమునందు పంపిడినది. నేటికిపదివందలకు పత్యరములనాడు కేరలులు అడవి ప్రదేశముగనుండు స్థలమునం దీసవమునును సుందరములగు ఫలవృక్షములతో నిండిన ఉద్యానము దృష్టిగోచరమగుచున్నది. అమెరికా దేశమునందున్న తి బొంబులకు విశేష కాలము పట్టును. కాని మన వృద్ధి యందుకు విరుద్ధము.

కృషి శాస్త్రములనుబట్టి మొట్టమొదట మంచి ఫలము, మంచిభూమి యెన్ని బడుచున్నది. అన్ని భూములకే మాదిరిగ నుండజాలవు. నిమ్మొన్నతీ భూములయందు దంతరము గలదు. వర్షము, ప్రకాశముఉష్ణత, భూగర్భవన నాదుల ననుసరించి వ్యవసాయము అచలంబింపబడియున్నది. భావ్యాలును జేయు భూములు ఫలవృక్షముల దెంచుభూములు ప్రత్యేకములు. ఇవిన్నియు వైకంపెనీవారు చక్కగా యోచించియే యావర్యత ప్రాంతము ఫలోవనమునకు పడముక్తమైనదని నిశ్చయించుకొనిరి.

జలమును సంచిత మొనర్చుకొను కత్తిగల భూమి ఫలవృక్షముల కధికయోగ్యమైనది. కాని మూర్ఖులగు కర్షకులు మనదేశమున నిట్టిభూములనలక విశేషలాభమును తీయజాలకపోవుచున్నారు. యథార్థమునం దున్నతికి పరమకృతువు అజ్ఞానము కదా!

లూయిస్టన్ నగర నివాసులు ఫలోవన సంవర్షవార్షము మోటారుబండ్లపై నెల్లప్పుడు ఎవరెసే లేక పోవుచు వచ్చుచుండురు. ప్రేక్షకులు చాల దూరమునుండియే ఫలోవనముయొక్క మిక్కిలి గొప్పదము సుందరమైనదియు నగు ప్రధానవ్యాపకమును గాంచుదురు. ఆవ్యాపకమునందలి లోపల ప్రవేశించినతోడనే ప్రేక్షకులార్యర్థముగ్గు మానులయొద్దకు. ఆయంపదమునం దనేక చిన్నచిన్న ఉద్యానములు గలవు ఈ యుద్యానములన్నియు లోపలను వెలుపలను ఒక మోస్తరుగ గన్పట్టుచుండును. ప్రతి యుద్యానమునకును చిన్న రాతితోడ చుట్టును గట్టబడియున్నది. లోపలి మార్గములు వైశాల్యము గలిగి తిన్ననివైయున్నవి. వీరికి రెండువైపుల నీడరిచ్చు సుందరమైన వృక్షములుగలవు అచ్చటచ్చట నీటికొళాయి లచుర్చుబడి యుండును. ఈ కొళాయిలనుండియే వృక్షములకు నీటిని పారించుచుండురు. మార్గముల కిరుప్రక్కల నాటబడిన వృక్షములు తదితర ఫలవృక్షములు పొడవునందు భేదమేమియు లేక సమానముగనుండును.

మన దేశమునందు తోటలకు చుట్టును కొరకులయందు తాటివృక్షములను సరకువృక్షములను ఆదామునన కవేషించి జేయుచుండురు. ఇందులను ధారాళముగా తోటయందంతటను వామువు ప్రదరించుట కాటంకమై ఫలవృక్షముల ఫలితమున దుష్పరిణామము గనిపించుచున్నది. తోటల యజమానులు ఈ విషయమున శ్రద్ధవహించి వీలయినంతవరకు తోటల యందుగూడ సహనోన్నతము గల వృక్షములనే నాట బ్రయత్నించుటగాక. (సశేషము)

25000 మందికి విషజ్వరము:—బెంగుళూరు నగరమున 25000 మందికి విషజ్వరము సోకినదని తెలియుచున్నది.

రంగూనులో విషజ్వరము:—క్రిందటివారమున రంగూనులో 246 గురు చనిపోయినది 16 వ తేదీని రంగూనునుండి తొలివార్త వచ్చినది.

కరాచీలో విషజ్వరము:—ఈవారమున మొదటి 3 రోజులలోను 220 మంది చనిపోయిరి నిన్ను 3 రోజులలోను 55 గురు మాత్రమే చనిపోయిరి 9 మోటారు బండ్లలో నావ ధములు పంచిపెట్టుచున్నారు. ఒక్కొక్క వేటలో నొక బండి వారు ప్రతిదినము 5 వేల మందికి 20 వేల మోటారుల సుంద నిచ్చుచున్నారు. వైద్యశాలలలో ప్రతిదినము 2 వేల మందికి మందుల నిచ్చుచున్నారు.

గుంటూరు జిల్లా తెనాలి తాలూకా పరిహారములొని రామచంద్ర పుస్తకభాండా గారముపేక్షమున 18వ తేదీని భద్ర జరిగి అందు భూసాధిమాకులు కొందరు 50 యాపాయులవరకును చందా సేసిరట.

ప్రజాభిప్రాయములు

సర్వాధికారం తొలగించి ప్రజాస్వామ్యమును
ఆంధ్రప్రదేశ్ సామంతులను.

అయ్యో, 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెలలో జరుపబడిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జనాభా లెక్కలలో మధ్యమ తరగతియందు లేని వారి పట్టి.

1 బోర్డులలో కామన్న— పాలకొల్లు, 2 చింతా లక్ష్మీ కాంత్—పాలకొల్లు, 3 ఆయ్యగారి నుభద్రమ్మ—బరంపురం, 4 గొట్టిబాటి తులశమ్మ—అంగలూరు, 5 బొమ్మల లక్ష్మీతా యారమ్మ—పాలకొల్లు, 6 చా. పున్నమ్మ—నరసాపురం, 7 అల్లూరి శేషారత్నం—అంగలూరు, 8 ఉప్పలపాటి బుల్లమ్మ—గురజ, 9 చుక్కామల మాణిక్యం—గురజ, 10 పోలవరపు మాణిక్యం—గురజ, 11 బొప్పన శాంతారత్నం—గురజ, 12 ఉప్పలపాటి రఘుపతిమ్మ—గురజ, 13 ఉప్పలపాటి శీతా మామలక్ష్మమ్మ—గురజ, 14 విన్నకోట బాలామౌళిపురమండ రమ్మ—గురజ.
సర్వాధికారం ఆగస్టు 14 కంఠంపాటి నరసింహం. కార్యదర్శి

II కృష్ణాజిల్లా రయితులసభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామంతులను :
అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా రయితుల ద్వితీయ సమావేశము యీ కాటక సంకల్పమున భయంకరముగా నాలాచనలో బదులున్న, హెచ్చుతీరువలన గలగల చచ్చి దుర్భరమును, కష్టించుకొనుటకై, దొరతనమువారి వద్దకు, బాధాభరమగుచుకున్న, ప్రతి తాలూకావారును సంఘములుగా నేర్పడి, ఆర్థిక, తీర్మానములను బుచ్చుకొనుటకును, ప్రత్యేక జిల్లారయితుల సంఘస్థాపన మొనరించి, తన్మూలమున జిల్లారయితులు తమకష్టములను తొలగించుకొనుటకును, 20 తేదీ 12 గంటలకు వుయ్యూరు నందు జరుగును గాన రయితుల సోదరులందరూ రాగోరుచున్నాము. వుయ్యూరు బెజవాడనుండి బందరు పోవుకోస్తా ప్రక్క నున్నది. బెజవాడకు 12 మైళ్లు సుమారున నున్నది. కవులతరం నుండి కడపల సౌకర్యము కలదు. వుప్పలూరు రైలుస్టేషన్ నుండి, రోడ్డుమార్గము కలదు.
కానూరి వేంకటాచలపతి.

కవులతరము. కృష్ణారయితులసంఘ కార్యదర్శి

III కీర్తి శేషులగు జూపూడిహనుచుచ్చాత్రిగారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామంతులను :
అయ్యో, మీరు నుప్రసిద్ధులగు బెల్లూరిగొండ రామారాయ కవీంద్రులచేత సాహిత్యగ్రంథములు వ్యాకరణ శాస్త్రము నభ్యసించి గడించిన యుద్ధయోధా సాహిత్యముతో, బల్లెల శట్టణముల సభానములు, ఆకుకవిత రచించి పేరుగాంచిన జన్మస్థానము గుంటూరు మండలములోని బండారుపల్లె వీరికిని తాదాతర ప్రతిసాపాత్ర మొనరియే గాని గ్రంథములరచించి లోకమున వెల్లడింపలేదు. వీరాణువేల నియోగి బ్రాహ్మణులు, మంచీయనాటికి వీరియన్ను 35 సంవత్సరములు భాషాసేవ కోలాకమునకు సుబర్దం గావించడమైన వీరికాలమున మందుల కారకరము. మిగుల సభిమానించి ముద్దలి పరదల జగోహాల గావుగారు, మాతలపాటి రత్నయ్యగారు వగైరా వారిన్నే పోతులు. వీరికి ద్వితీయవివాహమొనరించిగాని యామెకాపురమునకు, కచ్చునరకె దిద్దు కాలమునుండి వీరియ నజ్జీర్ణ వ్యాధిచే 1-10-1918 తేదీని పరిలోకమునకుఁ జేరిరి. దైవ మీఠటుంబ మునకు కాంతిఁ జేకూర్చుగాక.

శేషాద్రి రమణకవులు. శతావధానము

IV రుద్రవరము సభలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామంతులను :
అయ్యో, అక్టోబరు నెల 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి 3 గంటలవరకు ఒంగోలు తాలూకా, రుద్రవరమునందు జరుగఁజూగుంటూరు మండల బేకహిలైక బ్రాహ్మణేశ్వర మహాదేవ స్థానమున నిటీతీరువలన చచ్చి జిల్లా సంఘ కార్యదర్శి, వెంకటాద్రి నుచ్చాత్రు బి.పి. బి. ఎల్. గారును గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, బి.పి. బి. ఎల్. గారు ను ఉపన్యసించెదరు. కావున ఒంగోలు తాలూకామండలి రైతు బెల్లూరి విఠ్ఠల సభన జనప్రదముగా జరుప బ్రార్థితుడు.

రుద్రవరమునందు అక్టోబరు 19 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 3 గంటలనుండి సర్వజనసాహసంజన గ్రంథాలయ ద్వితీయవాన్వికోత్సవము ఆయ్యేశ్వర కాళేశ్వరరావు బి. పి. బి. ఎల్. గారి యధ్యక్షతవైకింద జరుగును.

అక్టోబరు 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటల నుండి ఒంగోలు తాలూకా గ్రంథాలయసభ, రుద్రవరము నందు విష్ణు భొట్ల మార్గస్వామిగారును బి.పి. బి.ఎల్. గారి యధ్యక్షతవైకింద జరుగును.

అక్టోబరు 21 వ తేదీ సాయంకాలము 3 గంటలనుండి రుద్రవరమునందలి స్వరాజ్య సమితి కాళా వార్షికోత్సవము కోస్తాపు వేంకటకృష్ణారావు పంతులుగారి యధ్యక్షతవైకింద జరుగును.

ఒంగోలు కోన వేంకటరాయశర్మ జిల్లాసంఘ సంచార కార్యదర్శి.

V బెజవాడ దివ్యజ్ఞాన సమాజము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామంతులను :
అయ్యో, అక్టోబరు నెల 26-27 తేదీలలో కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల దివ్యజ్ఞాన సమాజ కాఖిలవారు బెజవాడ పట్టణమందు సమావేశమగుదురు. జనరాజదాస ఎం.ఎ. గారు, అగ్రాసనాధిపతిగారు వహించుదురు.

ఆంధ్రమునందును, ఇంగ్లీషునందును భగవత్ ప్రత్యక్షము మొదలగు విషయములను గురించి ఉపన్యాసములు యిచ్చుటకును, సభలు మొలకరిం జమించారుగాని నాటకకాల హాలులో జరుగును. ఆ స్థితిలందరు దయచేసి ఉపన్యాసములు విని ఆనందింతురని ప్రార్థన.

శనివారము 26 తేదీ కార్యక్రమము.
సా॥ 4-80 ము॥ 5-0 వరకు. స్వాగతోపన్యాసము. (తాడంకి వేంకట వరసయ్య పంతులు). సా॥ 5-0 ము॥ 6-0 వరకు అగ్రాసనాధిపతిగారి ప్రథమాపన్యాసము. (ఇంగ్లీషు) సా॥ 6-0 ము॥ 7-0 వరకు పారమార్థికభర్తము (తెనుగు) (చిట్టమూరు రామయ్యగారు)

ఆదివారము 27 తేదీ కార్యక్రమము.
సా॥ 4-0 ము॥ 4-45 వరకు ధియోసఫి-హిందూమతము (తెనుగు) (వావిలాల వేంకట శివావధానులు గారు) సా॥ 4-45 ము॥ 5-30 వరకు కర్మమోగము—(ఇంగ్లీషు) (టి. శేషాచల రావుగారు) సా॥ 5-30 ము॥ 6-15 వరకు ప్రశస్తి తీర్థము—(ఇంగ్లీషు) సా॥ 6-15 ము॥ 7-15 వరకు అగ్రాసనాధిపతి గారి రెండవ ఉపన్యాసము. (ఇంగ్లీషు)
బెజవాడ. టి. వి. నరసింహయ్య. నైకటం.

బంగళాదుంప వైరు.

కాయభాస్వముల తరువాత మనుష్యుల కనుబొమ్మగు నాహారకదార్ధములలో మాంసమైనది బంగళాదుంప యొక్క టి ఇది ఆమెకాదేశమునకు జెందియున్నది. ఆచ్యుటికొండి యింగ్లాండునకు 1880, 1885 సంవత్సరముల మధ్య గొనిరాబ డెను. కాని అప్పుడతడు దీనినెవరకు వాడరింపవలసింది. మాతాచారులు దీనిని ఆహారమునకు మాన్యమైనదని నిందించి నిషేధించి బిచ్చిచ్చి. దీని జన్మస్థానమును బట్టియు ఆదేశభూలను బట్టియు దీనిని నిషేధించుటకు ముఖ్యకారణమై యుండును. మన శత్రువులో కూడ నిట్టినిషేధముండెను. క్రమక్రమముగా తగ్గిపోయినది వచ్చుటికిగూడ మనదేశములో దీనిని నిషేధించు వారు కలరు. 1805 సంవత్సరమునకునుగూడ నింగ్లాండులో నది యాదరమును బడయలేదు. ప్రాచ్యదేశములలోగూడ చాల కాలము వరకును ఈవైరు విషయమై యెరుకును లక్ష్యము వేయవలసింది. మొదలు 18వ శతాబ్దమునాడు వారు కొద్దిగ వారుంపలను బండించెను. కాని వారి నెకవ కోసరైరి. పిమ్మట వాళ్ళకుసానువారు బంగళాదుంప మొక్కలనుండి భూలను దీని చక్కని గుత్తులుగాజేసి ఆచటిరాజులకు భగించుటకు చేసెను. దానివలన దాని వాదరణము కలగజొచ్చెను. ఇట్లు క్రమక్రమమున ఇది యాదరణము బడసి ఇప్పుడు ప్రపంచము నం దంతటను ననేక విధములుగా నుపయోగింపబడుచున్నది.

ఎండిబకోలో నొక కాన్వెంట్ బంగళాదుంపవైరును వేసి పరిశోధించగా యొకరముకు 8 టన్నులదంపలు ఫలింపెనని తెలియుచున్నది. మరియొక యొకరము భూమియందీయ 90 పానుల పొటాషును 8 పానుల సోడాయాసు, 5 పానుల సన్నమును, 7 పానుల పెగ్గీషియాయాసు, 84 పానులు గంధకపులియును (సల్ఫ్యూరికాసిడ్) 20 పానుల భాస్వరాస్థమును 10 పానుల హైడ్రోక్లోరిక్ ఆసిడ్ను 170 పానులు ఇతరవదార్ధములును ఈపొటాషిండ్ కన్యనుపడియు కనుగొనబడినది. దానినిబట్టి బంగళాదుంపలు బానిస ఫలింపవల యనన్ను వైవదార్ధములన్నయన భూమిలో లూర్తిగ నుండుట ముఖ్యము. భూమిని వైరువేయుటకు గొంతకాలమునకు బూన్చి మే సిద్ధము చేసి యొకరమునకు సుమారు 150 పానుల భాస్వర

పుతెరువును, పొటాషుయెరువును వేయుటవలన మంచిఫలితము కలుగునని తెలియుచున్నది. విత్తనము వేయునపుడు యొకరమునకు 112 పానుల నైట్రేటు ఆఫ్ సోడానువాళ్ళలో వేయవలెను. బలహీనులైన యిసుక భూములకు సత్రజనియెరువులననరము. ఎకరమునకు 140 మొదలు 170 పానులవరకు సత్తేటు ఆఫ్ అమ్మోనియాను వేర్పర్చుచును. ఇందు సకమువిత్తనము వేయునపుడును అక్కిననగర గొప్ప శ్రీవత్సరపుమును వేయవలెను. పశువుల పెంట్లకూడ ఈవైరును మంచిదేకాని ఇది బాగుగ మాగినదైయుండవలెను. మాగని పెంటలు వేయుట యెంతమాత్రమును మంచిదికాదు. మరియొక నట్టియెరువు వేసినచోట మొక్కల బాగుగవృద్ధిచెందనేరవు. పశువుల పెంటతోను కల్పితపుతెరువులతోను ఇంగ్లాండులో పరిశోధనలు జరిగెను. నత్రిజనియు భాస్వరాస్థమును పొటాషును కల్పితపుతెరువుల మూలముగా జేర్చబడినప్పుడు మంచిఫలితము లభించెను. కాని యొకరమునకు 8 టన్నుల పశువుల పెంటయును 448 పానుల సత్తేటు ఆఫ్ అమ్మోనియాయును వేసినపుడు ఎక్కువ ఫలితం నిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. సకమున సంవత్సరమునకు యొకరమునకు 14 టన్నుల పంట 4 సంవత్సరములు వరుసగ లభించియు కాననచ్చుచున్నది.

పశువుల పెంటతోను, కల్పితపుతెరువులతోను జేయబడు పరిశోధనము లన్నిప్రదేశములలో నెకేనిధనుగు ఫలితముల నిచ్చునటకు వీలులేదు కొన్నిభూములు తెక్కువ బలమైనవైయుండవచ్చును. కొన్నిభూములు నిస్సారమైనవైయుండవచ్చును. ఒక భూములో నండువదార్ధము లింకొక భూమిలో నుండక పోవచ్చును. ఒకభూమిలో భాస్వరాస్థము పూర్తిగనున్నదనుకొనుట. అట్టిభూమికి న్యూపరు వాన్నేటువేయుట హానికరము. భాస్వరాస్థము తక్కువగనుండు భూములకిదియవలెను. సామాన్యముగ సాగుబడియగుచుండు భూములలో భాస్వరాస్థము తక్కువగనుండును.

న్యూపరు వాన్నేటు భూమిలో లెక్కగ గలిసిపోయి మంచి ఫలితములనిచ్చును. ఎముకలవాడి భాస్వరాస్థపుతెరువేకాని దీనికంటె న్యూపరు వాన్నేటు త్వరలోనెక్కువ మంచి ఫలితము నిచ్చును.

బంగళాదుంప వైరును పొటాషు సంపూర్ణగమన్న యెరువు ముఖ్యము. ఎకరమునకు 700 పానుల యెరువుండవలెను. అందునాటికి 7 పాళ్లు భాస్వరాస్థమును, 11 పాళ్లు పొటాషు, 8 పాళ్లు నత్రిజనియు నుండవలెను.

సత్తేటు ఆఫ్ పొటాషు బంగళాదుంప వైరుకు మంచిది. దీనికంటె న్యూపరుయేటు ఆఫ్ పొటాషు మంచిదని తెలియుచున్నది.

ఎందురక్తములో నాటికి 11 మొదలు 17 పాళ్లు నత్రిజని యున్నది. కాని యిది సత్తేటు ఆఫ్ అమ్మోనియా, నైట్రేటు ఆఫ్ సోడావలె నులభముగా గరగిపోదు. సత్తేటు ఆఫ్ అమ్మోనియా కలసియున్న యెరువులను సున్నముతో గలుపగూడదు. సున్నము కల్పకాలముకిందలి వేయబడిన భూములకుగూడ నీయెరువులను వేయగూడదు. పొటాషు యెరువులలో మిక్కిలి చొకయైనది కెయినిటు. ఇందు నాటికి 12 పాళ్లు పొటాషుగలదు.

ఒక్కొక్క సావుయొకరము భూమిలో న్యూపరువాన్నేటు, ఎముకలవాడి, ఎండురక్తము, కెయినిటు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా వేయబడినప్పు డీకింది ఫలితములు లభించెను.
యెరువు. పండినపంట.
న్యూపరువాన్నేటు. 716 పానులు.
ఎముకలవాడి. 704 "
రక్తము. 712 "
కెయినిటు. 722 "

ఎరువువేయని ఒకసావు యొకరము భూమిలో యండులను గోసీ విత్తివత్తుడు 751 పానులవరకు లభించెను. ఎరువువేయకుండును యండులను గోయకుండును వేసినప్పుడు సావుయొకరమునకు 708 పానులవరకు లభించెను.

బాగుగ మాగిన వైరువైన పశువుల పెంటతో కల్పితపుతెరువు నొకరమిది జేర్చివేసినప్పుడు మిక్కిలి మంచి ఫలితము గానించును. ఎకరమునకు 16 టన్నుల పశువుల పెంట వేసినప్పుడు కల్పితపుతెరువు వేసినప్పుటికంటె మంచిపంట వచ్చును. కాని 8 టన్నుల పశువుల పెంటతో 886 పానుల నైట్రేటు ఆఫ్ సోడా లేక సత్తేటు ఆఫ్ అమ్మోనియా యొరెంటిలో వేసినను జేర్చి యండుయొగింపబడినపు డొక నెక్కువ మంచి ఫలితము వచ్చునని తెలుసుచున్నది. ఈయెరువుకునెక్కువ ఫలితమిచ్చునదేనియ తదని యూహించబడుచున్నది.

పశువుల పెంట దొరకనప్పుడు ఏకల్పితపుతెరువు వేసినకు అందునత్రిజని, భాస్వరము, పొటాషు ఈయూడును తప్పక యుండవలెను. ఇందులో నేటి తక్కువైనది లాభము లేదు. ఏకల్పితపుతెరువు పంటచెడును.

అన్నివైరులలోను బంగళాదుంపవైరు భూమియందీ పొటాషు నెక్కువగ వైరించును.

ఈ వైరును బలము కల నుల్లభూములు ప్రత్యేకములు. బంగళాదుంపలలో యండులు బాగుగ వృద్ధికావు.—
కృష్ణసాయము.